* * *

Aydınlık

Kuruluş yılı 1921
Kurucusu ŞEFİK HUSNU

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 7 EYLÜL 1979
500 KURUŞ

İzmir Baro Başkanı Güder:

"Müebbetlerin tekrar hapsedilmeleri kesinlikle doğru değildir"

İZMİR (ÖZEL)
Adli tatilin bitişi nedeniyle bir basın toplantısı düzenleyen İzmir Baro Başkanı Av. Hasan Basri Güder günümüz koşullarında adli tatile gerek kalmadığını söyledi. Adli tatilin ekonomik ve sosyal olanakların kısıtlı olduğu dönemlerde bir anlam ifade ettiğini ve bunun için getirildiğini belirten
(Devamı sa. 7, sü. 8'de)

Yıllardır ocaklarda hiç bir can güvenliği olmadan sürüne sürüne üretim yapan, her yıl 60-70 canı kurban veren maden işçilerinin sorunlarına kimse eğilmedi. 55 bin maden işçisi şimdi gür sesini bütün Türkiye'ye duyurmaya hazırlanıyor... (Fotoğraf: AYDINLIK)

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tezer:

55 bin maden işçisi grev için 18 Eylülü bekliyor

- Tezer, "Bakanlar Kurulu grevi ertelerse kimse işçiden istihsal beklemesin" dedi
- Türk-İş' in Zonguldak maden ocaklarındaki bir grevi tüm olanakları ile destekleyeceği belirtildi

İSTANBUL (ÖZEL)
Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer ve Türk-İş 1.Bölge Başkanı İsmail Topkar dün bir basın toplantısı düzenleyerek, 55 bin ma-
(Devamı sa.7, sü.2'de)

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer basın toplantısında 'Derdimizi herkese anlattık. Kimse ciddi olarak ilgilenmedi. Artık tahammülümüz kalmadı" dedi. (Fotoğraf: AYDINLIK)

CHP, "14 Ekim seçimleri bir şey değiştirmeyecek" derken, AP "erken seçim" fikrini işliyor

SEÇİMLERE DOĞRU

Seçimlerden çözüm beklemiyorlar

- AP Temsilciler Meclisi yarın toplanıyor Toplantıda "erken seçim temenni kararı" çıkabileceği belirtiliyor
- AP, MSP, CGP ve MHP merkez adaylarını belirliyor
- CHP il başkanları, bakanlardan CHP oylarını korumak için yardım istediler

ANKARA (ÖZEL)
14 Ekim seçimleri için hazırlıklar hızlanırken partiler seçimlerden bugünkü siyasi bunalım için bir çözüm beklemiyorlar.

CHP çevreleri 14 Ekim seçimlerinde mevcut oyları korumayı amaçlamadıklarını belirtiyorlar. Önceki gün yapılan CHP Küçük Kurultayında konuşan Ecevit, seçimlerin bir değişiklik getirmeyeceğini söylemiş, Kurultaya sunulan raporda da CHP'nin oylarını koruyacağı öne sürülmüştü. Öte yandan Ankara'da CHP'li bakanlarla görüşen il başkanlarının da oy kaybını önlemek için yardım istedikleri belirtiliyor.

AP çevrelerinde ise, seçimlerden sonra hükümetin değişeceği ancak güçlü hükümet alternatiflerinin olmadığı bu yüzden hesapların erken seçim için yapılması gerektiği görüşünün ağırlık kazandığı bildiriliyor. AP Genel Merkez yetkilileri, yarın yapılacak AP Temsilciler Meclisi toplantısı gündeminde olmamakla birlikte, erken seçim konusunun büyük bir olasılıkla toplantıya getirileceğini ve bu konuda bir "temenni kararı" alınacağını belirtiliyor.

AP TEMSİLCİLER MECLİSİ YARIN TOPLANIYOR

AP Temsilciler Meclisi yarın toplanarak seçimler konusunda partisinin izleyeceği yolu görüşecek.

Temsilciler Meclisinin bu toplantısında tüzükte belirlenenin dışında çok sayıda partili de bulunacak. Toplantıya AP il başkanları, bütün partili parlamenterler, seçim yapılacak bölgelerin partili il ve ilçe belediye başkanları ile ön seçimleri kazanan senatör ve milletvekili adayları katılacak.
(Devamı sa.7, sü.6'da)

İstifası açıklananlardan bazıları il başkanlığına gönderdikleri yazıda, "Bize boş kağıda imza attırıldı" dediler.

Kurtuluşçular bazı CHP' lileri boş kağıda imza attırıp istifa ettirmişler

ANTALYA (ÖZEL)
Antalya'da geçen hafta CHP'den istifa ettikleri açıklanan bazı partililer, kendilerinden değişik nedenlerle imza alındığını ve istifa dilekçelerinin başkaları tarafından doldurulduğunu belirterek CHP'ye geri döndüler.
(Devamı sa.7, sü.1'de)

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide önceki gün yaptığı açıklamada 'Hükümetin Toplumsal Anlaşma Raporunun eksiklikler taşıdığını ve bazı isteklere cevap vermediğini"söyledi.

Türk-Iş Yönetim Kurulunun kararı bugün açıklanıyor

Türk-İş, Toplumsal Anlaşmanın devamında yarar görmediğini açıklamayı kararlaştırdı

HABER MERKEZİ
Rize'de çalışmalarını sürdüren Türk-İş Genel Yönetim Kurulu toplantısında, Toplumsal Anlaşmanın feshedilmesinin gerektiğinin kararlaştırıldığı bildirildi.

Türk-İş'in talepleri konusunda hükümetçe gönderilen ve Yönetim Kurulunca tartışılması sürdürülen raporun yetersiz bulunduğunun açıklanmasından sonra, adının açıklanmasını istemeyen bir Yönetim Kurulu üyesi "Toplumsal Anlaşmanın devam etmesine Türk-İş tarafından bir gerek görülmediğine oy birliği ile karar verildiğini ve bu konudaki kararın bugün yapılacak açıklamada belirtileceğini" söyledi. Yönetim Kurulu toplantısının zaman zaman tartışmalı geçtiği, Ecevit tarafından gönderilen cevabi raporun üyeler tarafından eleştirildiği öğrenildi.

Türk-İş Yönetim Kurulunun üç gün süren toplantısı dün akşam saat 20.00'de sona erdi. Türk-
(Devamı Sa. 7, Sü 4'te)

Türk-Sovyet ekonomik karma komisyon protokolu onaylandı

Sovyetler Türkiye'yi kendi ihtiyaçlarına uygun üretime zorluyor

- Türkiye' de "Sovyetler Birliğinin gereksinmelerine yönelik mallar üretmesi öngörülen tesisler" kurulacak

ANKARA (ÖZEL)
Türk-Sovyet Ekonomik İşbirliği Karma Komisyonunun Ankara'da yapılan 4. Dönem Toplantısında imzalanan protokol, Bakanlar Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi.

Sovyetler Birliği ile imzalanan protokol, "Türkiye'de Sovyetler Birliği'nin gereksinmelerine yönelik mallar üretmesi öngörülen tesisler" in kurulması hükmünü içeriyor.

Dünkü Resmi Gazetede yayınlanan protokolde konuyla ilgili olarak şöyle deniyor: "Türk ta-
(Devamı sa.7, sü.3'te)

Parti liderleri meydanlara çıkıyor

HABER MERKEZİ
14 Ekim seçimleri yaklaşırken siyasi parti liderlerinin seçim gezilerinin programı da belirlenmeye başladı.

Gezi programı henüz kesinlik kazanmayan CHP Genel Başkanı Bü-
(Devamı sa.7, sü.3'te)

8. gün

Büyük Çeltek'te 185 saatlik bekleyiş

- Kurtarma çalışmalarındaki gecikmeyi resimlemek isteyen gazeteciler engellendi ve Milliyet gazetesi muhabiri saldırıya uğradı

CAN SAN SULUOVA'DAN BİLDİRİYOR
Büyük Çeltek made-
(Devamı sa.7, sü.5'te)

YAVAŞ YAVAŞ İLERLENİYOR
Mahsur kalan işçilere bugün ulaşılacak, yarın ulaşılacak diye 185 saattir bekleniyor. İkinci haftaya girildi. İlkel aletlerle yavaş yavas ilerleniyor. (Fotoğraf: Can SAN)

Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan CHP'den istifa etti

- CHP' nin Millet Meclisindeki sayısı 208' e düştü

HAKKARİ (AA)
CHP Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan dün partisinden istifa etti. Ahmet Zeydan'ın istifası ile CHP'nin Millet Meclisindeki sandalye sayısı 208' e düştü.

Hakkari Milletvekili Ahmet Zeydan'ın istifa dilekçesini Hakkari'den Millet Meclisi Başkanlığı ve CHP Genel Başkanlığına gönderdiği öğrenildi. CHP Hakkarı il örgütü yetkilileri Zeydan'ın istifasının örgütteki bazı sorunlar ile seçimlere ilişkin bazı nedenlere dayandığını söylediler.

Sivereklliler hava kararınca sokağa çıkamaz oldular

Apocular Siverek'te saldırılarını sürdürüyor

- Apocuların Bucaklara dünkü saldırısında yaralananlar yetmişlik iki nine ve Bucaklardan bir kişi

SİVEREK (ÖZEL)
Apocular Siverek'te saldırılarını dün de sürdürdüler. Önceki gün Bucaklardan bir kişiyi öldüren Apocuların dünkü saldırıları sonunda Bucaklardan Hacı Polat ve 70' lik iki nine ağır yaralandı.

Dünkü saldırı saat 11.00 sıralarında Ziraat Bankasının önünde meydana geldi. Apocular Bucaklardan Hacı Polat'a yaylım ateşi açtılar. Apocuların açtıkları ateşle o sırada Ziraat Bankasından emeklilik maaşlarını almakta olan iki 70'lik nine de ağır şekilde yaralandılar.

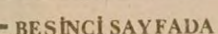
Dünkü saldırıda yaralanan Hacı Polat'ın Bucak aşiretinden olmasına rağmen AP Urfa milletvekili Celal Bucak ailesi ile yakınlığının fazla olmadığı ve bu yüzden korunmasız olduğu bildiriliyor. Apocuların son günlerde özellikle Bucak ailesinin yaşlı ve koru-
(Devamı Sa. 7; Sü:4'de)

Havana Zirvesi, Sovyetler Birliğine karşı alınacak tutumu tartışıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Yugoslavya Devlet Başkanı Mareşal Tito'nun Havana Zirvesinde yaptığı konuşmanın ardından, üye ülke temsilcileri Bloksuzların, Sovyetler Birliği'ne karşı alacağı tutumu tartışmaya devam
(Devamı Sa. 7, Sü 4'te)

ÜSYM, toplu kopya çekildiği gerekçesiyle puanları düşürdü

DİYARBAKIR (THA)
Diyarbakır, Siirt ve Van'da bir süre önce yapılan Üniversitelerarası Seçme Sınavında toplu kopya çekildiği gerekçesiyle sınava giren öğrencilerin puanlarının ÜSYM'ce düşürüldüğü bildirildi.
(Devamı sa.7, sü.8'de)

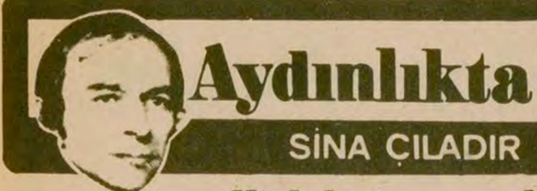

BEŞİNCİ SAYFADA

Yunanlı sanatçı Faranturi: "Konserlerimizi Türkiye' nin ilerici ve demokrat halkına adıyoruz"

İSTANBUL (AA)
Türk Sinematek Derneğinin çağrılısı olarak Türkiye'ye gelen ve yurdumuzdaki ilk konserini dün Şan Sinemasında veren Yunanlı sanatçı Maria Faranturi, İstanbul Tabibler Odasında bir basın toplantısı düzenledi.

Faranturi dün yaptığı basın toplantısında, ziyaretlerinin iki ülke halkı arasındaki dostluğu pekiştireceğini belirterek "konserlerimizi Türkiye' nin ilerici ve demokrat halkına adıyoruz" dedi.
(Devamı Sa. 7, Sü 4'te)

Kitleler uyanırken...

Emekçı kitleleri, artık politikaya daha fazla ağırlığını koymaya başladı. Politika, artık salt politikacıların zenaatı değil. Bugün hangi siyasetin Türkiye'nin ve emekçi kitlelerinin yararına olduğu, hangisinin zararına olduğu en minicik köylerden, en kıyıda-köşede kalmış kasabalara kadar tartışılıyor; halk kitleleri, zararlı gördükleri siyasetlerin ve siyaset adamlarının karşısına dikilmekte tereddüt etmiyorlar. Okurlarımıza aşağıda ikı haberin fotokopisini sunuyoruz. Her iki haberi de Karadeniz Ereğlisi'nde yayınlanmakta olan "Şirin Ereğli" gazetesinden aldık. Birinci küpür, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları işçilerinin, CHP Zonguldak milletvekillerinden Kemal Anadol'a gösterdikleri tepkiyi yansıtıyor. ERDEMİR işçileri, 28 Ağustos günü, işvereni ve yetki düğümünün çözümünü yokuşa süren T. Maden-İş Sendikasını protesto amacıyla bir direniş yapıyorlar. Direnişe, ERDEMİR işvereni, Maden-İş Sendikası ve CHP Zonguldak milletvekili Kemal Anadol karşı çıkıyor; direnişin bir "provokasyon" olduğunu ileri sürüyorlar. Bundan cesaret alan kolluk kuvvetleri fabrikaya girerek işçileri hırpalıyor; 56 işçi gözaltına alınıyor. Ancak, işçiler yılmıyorlar. İşçilerin büyük bir çoğunluğunun isteği üzerine Devrimci Maden-İş Sendikası, 1 Eylül günü bir toplantı düzenliyor ve işçiler bu toplantıda, direnişlerine karşı çıkanları teşhir ediyorlar. Bu arada, ODTÜ'deki İstiklal Marşımıza karşı girişilen saygısızlığa nazire olarak, toplantıyı İstiklal Marşını söyleyerek açıyorlar ve Dağ Başını Duman Almış marşını söyleyerek kapatıyorlar. Ereğli'de yayınlanan "Şirin Ereğli" gazetesi ile 'Ereğli Memleket" gazetesi de 'haber namusu" ilkesine sadık kalarak, işçilerin bu tutumunu okurlarına duyuruyor. (3.9.1979)

İkinci küpür de ilginç. 'TKP"nin Türkiye borazanı 'Politika" gazetesi, her zaman olduğu gibi, 1 Eylül tarihli sayısında da gerçekleri saptıran, pireyi deve yapan bir haber yayınlıyor. Haber, Ereğli'ye ilişkin. Üç-beş İGD'linin giriştiği "anti-faşist gösteri" yi göklere çıkarıyor. Oysa, gerçekte göklere çıkarılacak bir eylemin olmadığı, 'Politika" gazetesinde yayınlanan haberin, tümüyle şişirilmiş bir haber olduğu "Şirin Ereğli" gazetesi tarafından ortaya konuluyor. (3.9.1979)

Erdemir işçileri Kemal Anadol'u «işçi düşmanı» ilan etti

Dev.Maden iş'in düzenlediği toplantı «İstiklal marşı ile açıldı, Dağbaşını duman almış marşı ile kapandı.

Devrimci Maden İş sendikası tarafından düzenlenen toplantı cumartesi günü belediye sinemasında yapıldı. İki bölüm halinde gerçekleştirilen toplantıya Erdemir işçilerinin ... ilk görevlileri ve işverenle bir lik olarak kırıldığını açıkladı.

'Politika, gazetesi ilçemizdeki olaylarıda saptırarak kamuoyuna sunuyor

Pazar yerinde meydana gelen olayın abartılarak verilmesi gazetenin ciddiyete ne kadar yakın olduğunu bir kez daha kanıtlar nitelik taşıyor

Yukarıdaki örneklerden anlaşılacağı gibi, politikacılar ve gazeteciler, geniş kitleler tarafından gitgide daha sıkı bir şekilde denetlenmeye başlandılar. Bu, yalnız Ereğli ilçemiz için değil, bütün Türkiye için böyle. Öyle sanıyoruz, önümüzdeki yıllar, politika esnafı ile basın-yayın esnafı açısından daha çetin yıllar olacaktır. Tek hesabı yeniden seçilmek olan politikacılar ile yalan-dolan gazeteciliğinin ömrü, tükenmediyse bile, tükeniyor...

Çok sevindirici bir gelişmedir bu.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ÖZALP VAN

56 yıldır Doğu sınırında değişen bir şey yok

İran sınırında bir genç üzerinde iki paket çay bulundu diye jandarma tarafından öldürüldü

Özalp'ın sınır köylerinde hayvan sayımı bir baskı yöntemi haline gelmiştir.

Hayvan sayımı niçin yapılıyor?

Yapıldığı zaman nasıl bır sonuç elde ediliyor?

Hayvan sayımı Türkiye ile İran arasındaki kaçakçılığı önlemek için miş. Acaba 15 günde bir köylüleri köy sınırları içine hapsedip hayvan saymak kaçakçılığı önlemek midir? Değişik kılıflar altında yapılan bu baskı yönteminin kaçakçılıkla ne alakası vardır?

Türkiye'nin diğer bölgelerinde olduğu gibi bölgemizde işsizlik ve geçim sıkıntısı vardır. Kendi geçimini sağlamak için az miktarda eşya getirenlere kaçakçı diyorlar.

Bakın bir ibret belgesi. Haziran ayında Özalp'ın Şerefhane köyünde İrandaki akrabalarını ziyaret etmek için giden ve gelirken yanında iki paket yani 200 gram çay, iki çift çorap, bir torba kına ile dönen genç güpegündüz, öldürülüyor. Korkudan başta kimse sahip çıkmadığı gibi davacı bile olmadılar. Hatta genci vuran erlere köydeki karakol komutanı onar gün izin vermiştir. Hatta ölenin cebindeki 7 bin liranın çalındığı söylentiler arasındadır. Bu mudur kaçakçılığı önlemek?

Hayvan sayımı bölge halkı için bir zulüm yöntemi olduğu gibi, geçim kaynağından vaz geçirmekten başka bir işlem değildir. Bölgemizde çeşitli hayvan hastalıkları vardır. Çeşitli nedenlerden dolayı hayvanlar kesilir. Bu durumda eksik olan hayvan için en az 50 kilometre yol yürüyerek ilgili makamlara bildirilmelidir. Hele hayvanlardan biri dağda kurtlar tarafından parçalanmışsa vatandaş leşini nerede bulacak? Nerede kurdun izini takip edecek?

Bir mesele de köylünün yerleşim merkezlerini yasak bölge ilan etmeleridir.

Sınır köylüleri şunu diyorlar. "Biz bu sene de hasılatımızı binbir güçlükle ortadan kaldırdık, gelecek sene için de Allah kerimdir."

Bu neyin ifadesidir? Korkunun, baskının ifadesidir. Bu mudur kaçakçılığı önlemenin yolu?

Bu durum şu sonuçlara yol açmaktadır:

1— Kaçakçılık adı altında bölge halkına geçmişte olduğu gibi bu gün de milli zulmü devam ettirmek.

2— Üçüncü Dünya Ülkelerinden İran'ı düşman göstermek.

1977 yılının Mayısında Rus yanlısı Celal Talabani Hakkari'nin içine kadar gelirken neden askerlerini saymadılar?

Talabani Hakkari'yi bir savaş alanına çevirirken neden yasak bölge ilan etmediler?

Rusya'nın Türkiye'ye soktuğu 447 roketi neden saymadılar? Roketi sokanların acaba burnu kanadı mı?

Ama İran'dan akrabalarının yanından gelen Şerafhanlı gencimiz gündüzün ortasında 28 kurşunla vurularak öldürüldü.

İki seneden beri Özalp'ın Tapu sicil Dairesinde halkı soyup soğana çeviren ve 27 Temmuzda Aydınlık'ta çıkan beyanat üzerine 7 Ağustos 1979'da görevden alınan Ümit Özars'ın rüşvet paralarını neden saymadılar? Aynı zamanda suç ortağı olan kaymakam hakkında neden açık tutum alınmamıştır?

Şebap Karademir

FİKİR MEYDANI

HAKKARİ'DEKİ KAPİTALİZM VE RUSYA'DAKİ SOSYALİZM

Cevher Ürek

BİR süre önce Şıvancılar bana, "Hakkari'de feodalizm var dersen, seninle tartışmayız" dediler. Şıvancılara göre Hakkari'de "Feodalizm sadece etkili olmayan üst yapı kurumlarında vardır, Hakkari'ye damgasını vuran kapitalizmdir." Şıvancılara bu sözleri söyleten kafa yapısı, bir süredir zihnimi meşgul ediyordu. Şimdi bazı sonuçlara uluşmış bulunuyorum.

Hakkari'de feodalizm yok mu?

Hakkari'de feodalizm yok mudur? Biraz Hakkari'yi gözümüzde canlandırdığımızda, hemen göze çarpan bazı kaba gerçeklerle karşılaşacaktır. Bu gerçeklerin en önemlilerini şöyle sıralayabiliriz:

1) Toprak ağalığı düzeni vardır. Herkesin bildiği gibi, Hakkari'de toprak ağalığı vardır ve bu yörelerde üretim ilişkileri büyük ölçüde feodal ilişkilerdir. Angarya, ortakçılık, yarıcılık gibi ilişkiler varlığını sürdürmektedir. Özellikle Yüksekova'da Ahmet Zeydan'ın geniş topraklara sahip bir toprak ağası olduğu, herkesçe bilinmektedir. Zeydan gibi daha birçok irili-ufaklı toprak ağası sayılabilir. Toprak ağalığı düzeni, feodalizmin temelidir.

2) Üretim araçları, esas olarak feodaldir. Hakkari'de üretimde kullanılan araçların yüzde 90'ı feodal üretim araçlarıdır. Bazı örnekler verirsek; tarımda traktörün karasabana oranı, binde beş bile değildir, ot ve ekin biçiminde -ben şahsen tek bir biçer-döğere rastlamadım, bütün halk orak ve tırpan kullanmaktadır; hayvancılıkta ise, hâlâ sütü yağından ayıracak bir makina görebilmiş değilim. Her şey Orta Çağ'daki ki kadar ilkel hâlâ.

3) Toplumsal ilişkiler, hâlâ aşiretçiliğe dayanmaktadır. Bugün Hakkari'de toplumsal ilişkilere damgasını vuran, aşiretçilik ilişkileridir. Halk, birkaç büyük aşiret ve onlarca kabileden oluşan bir örgütsel yapı içerisindedir. Öte yandan şeyhlik, seyitlik gibi dini kurumlar, hâlâ büyük itibara sahiptirler. Yine Hakkari nüfusunun belki yüzde 90'ı köylüdür. Herhalde aşiret ilişkisinin kapitalizme ait olduğu veya şeyhliğin kapitalist bir kurum olduğu iddia edilmeyecektir. Kapitalizmin hakim olduğu bir yerde, nüfusun büyük çoğunluğunun köylü olması da görülmemiştir.

Hakkari'deki siyasi hayata da aşiretçilik ilişkileri hakimdir. Örneğin bugünkü kısmi senato seçimlerine katılan adayların hepsi, belli aşiretlere ya da aşiret gruplarına dayanmaktadır. Bir başka örnek de, bizzat "feodalizm yoktur" diyen gurpların dayandıkları temeldir. Hakkari'de Şıvancılar, esas olarak Mamxuran aşiretine, Özgürlük Yolu Jirki aşiretine ve Kavacılar da (Redçiler), Gewdan aşiretine dayanmaktadırlar.

Hakkari'nin kapitalist olmadığına dair daha bir çok kanıt göstermek mümkündür. Fakat aslında Hakkari'nin kapitalist olmadığını ispata kalkışmak, sadece abestir.

Feodalizmin varlığını reddetmek, devrimi reddetmektir

Türkiye'de feodalizmi reddetmek, aslında devrimi reddetmektir.

Ağalığın, şeyhliğin ve aşiretçiliğin varlığını kabul etmeden ve buna karşılık köylülüğün toprağa ve hürriyete kavuşmasını programına koymadan, Türkiye'de nasıl bir sosyo-ekonomik değişiklik yapılacaktır? Şıvancılar bu tutumlarıyla düzen savunucusu oluyorlar. CHP MSP ve hatta AP gibi partiler bile -lafta kalsa da- Türkiye'de köylülüğün bir toprak talebinin olduğunu kabul etmekte ve bir toprak reformu yapılmasını programlarına koymaktadırlar. Şıvancılar bu partilerden daha fazla Türkiye gerçeğine sırt çevirmişlerdir.

Öte yandan Şıvancıların, Sovyetler Birliği'nin sermayesi ve yatırımlarına övgüler düzerek yabancı sermaye ve dışa bağımlılıktan yana oldukları bilinmektedir. Dışa bağımlılığa evet, feodalizmin varlığını red... İşte size en koyu düzen taraftarlığı!

Şıvancıların "feodalizm yoktur" demeleri, aslında devrim diye bir meseleleri olmadığını itiraftan başka bir şey değildir.

Şıvancıların getireceği "sosyalizm"

Başta da belirttiğim gibi Şıvancılar, sadece "üst yapıda etkili olmayan feodal kurumların varlığını" kabul ediyorlar. Dolayısıyla sadece bu "üst yapıda" bir değişikliği ön görüyorlar.

Bu "üst yapıda"ki değişikliğin ne olduğu da ilginçtir. Örneğin Şıvancılara göre, bir aşiret reisi olan Barzani, feodal ve gerici; fakat yine bir aşiret reisi olan Talabani ise, ilerici ve devrimci! Bilindiği gibi Şıvancılar, Türkiye'de Talabani'nin en hararetli savunucularıdır. Talabani'nin Barzani'den farklı yani ise, Rusyacı olmasıdır. Görülen odur ki, Şıvancıların "üst yapıda" yapacakları değişiklik, dayandıkları temel isterse ağalık ve şeyhlik gibi çağ-dışı kurumlar da olsun, üst yapıyı temsil edenlere Rusyacılığı kabul ettirmektir. Aslında Şıvancıların üst yapıdaki feodal kurumları da değiştırmeye niyetleri yoktur.

Bir an için Şıvancıların Türkiye'ye getirecekleri "sosyalizm"i hayalimde canlandırıyorum, karşıma şöyle bir manzara çıkıyor:

İşte size "sosyalist" bir "sovhoz": Örneğin "Pınyanış Sovhozu" (Bugünkü Ahmet Zeydan'ın aşireti-Yüksekova'da) Bugün "üst yapıda" feodalizmi temsil eden Zeydan, eğer Rusya'ya yanaşmayı kabul ederse, başına bir iş gelmekten kurtulacak, "ilerici" ve "devrimci" biri olarak büyük ihtimalle Pınyanış Sovhozu'nun başına sekreter olarak atanacaktır. Çünkü son derece işinin ehli birisidir. Pınyanış Sovhozuna bağlı tüm köylüler de, sovhoza ait topraklarda "sosyalist inşa için" çalışacaklardır. Bu "sosyalist" çalışma düzeni, bugünkü Şıvancı, İGD'li vs. gibilerinden oluşan askerlerce sağlanacaktır. Tabi ki yüce Sovyetler Birliği'nin uzmanları, bu işin başında olacaklar ve hatta "enternasyonalist dayanışma" gereği, Kübalı askerler de Şıvancılara yardımcı olacaklardır. Hâlâ "sosyalizmi benimsememiş,'cahil' köylüler" kazara "toprak istiyoruz" der ve devlete karşı kötü niyetler beslerlerse, Sovyetler Birliği'nin "değerli" tecrübeleri ışığında bu kişiler, "çalışma kamplarında" ya da "akıl hastaneleri"nde "ıslah" edileceklerdir. Ne demek toprak istemek! Bu düpedüz özel mülkiyetçiliği savunmaktır, kapitalist olmaya özenmektir!

Evet. İşte size sosyalizmin temeli olan bir sovhoz! Özel mülkiyet yok! Rejime karşı çıkan "gericiler" ve "akıl hastaları", proletarya diktatörlüğü sayesinde "ıslah" ediliyorlar! Ve sosyalizmin kalesi yüce Sovyetler Birliği'nin öncülüğünde ve Kübalı yoldaşların "enternasyonalist desteği" ile, Türkiye'de "sosyalizm" hızla inşa ediliyor.

Şimdi anlaşılıyor

Şıvancıların nasıl bir sosyalizm kurabileceklerini de gözümüzün önünde canlandırınca, bugün yapmaya çalıştıkları daha iyi anlaşılıyor.

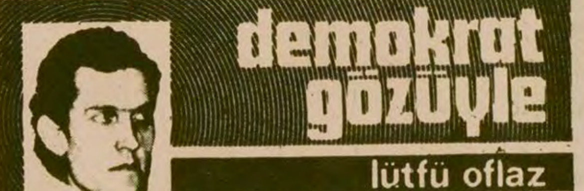
Şıvancılar toprak ağalığına karşı çıkmıyorlar, çünkü; bugünkü toprak ağaları, köylülere özel mülkiyet hakkı tanımayarak ve birkaç köyün topraklarını birleştirerek, Şıvancıların ilerde kuracakları sosyalizmin temellerini atmış bulunuyorlar. Ağaların bu yaptıkları, kapitalist özel mülkiyetçiliğin ortadan kaldırılmasına büyük bir "hizmet"tir.

Şıvancılar, aşiretciliğe karşı çıkmıyorlar, çünkü; bugün ağa topraklarında çalışan aşiret mensupları, yarının sovhoz mülkiyetinde çalışacak "gönüllüler"dir. Aşiret örgütlenmesi, bu amaçla Şıvancıların sosyalizminin bir ön koşuludur.

Ah şu "yüce Sovyetler Birliği" bir an önce tankları, topları, MİG-21'leri ve hatta SOYUZ'larıyla gelseler de, başımızdaki şu Amerikancı iktidarları altedip, "sosyalist"leri iktidara getirse.. Bakın o zaman ülkenin dört bir yanında nasıl birden kolhozlar ve sovhozlar boy verir.. Nasılsa kolhoz ve sovhozların temeli, ağalarca gerçekleştitirilmiştir. Evet. Şıvancıların gönlünden geçen budur.

Ancak, Türkiye halkı, Şıvancıların bu "sosyalizmleri"nin, bugüne kadar görülmemiş bir gericilik ve azgın bir faşizm olacağını anlamakta güçlük çekmeyecektir. Çünkü öyle bir düzen ki, günümüzün en saldırgan emperyalisti Rusya'ya dayanacak ve Orta Çağ'ın ağalık ve aşiret düzeni devam ettirilecektir. Hem de Rus tankları ve silahlarının gölgesinde, Kübalı paralı askerler ve -daha bugünden halkın başına bela kesilen- Şıvancı ve İGD'li fedailerin zorbalığı sayesinde.

Şimdi anlaşılıyor Şıvancılar niçin "Hakkari' de feodalizm yok" diyorlar. Ve Şıvancıların Rusya'ya "sosyalisttir" derken neyi kasdettikleri de şimdi daha iyi anlaşılıyor. Kafa, aynı kafadır. Eğer Rusya'nın sosyalist olup olmadığını hâlâ anlamakta güçlük çekenler varsa, kendilerine tavsiyemiz şudur: Hakkari ne kadar kapitalisse, Rusya da o kadar sosyalisttir. İkisini karşılaştırın ve bir karara varın.

İkibüyüklerin tokalaşması...

Cumhurbaşkanının önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."
Silahlı Kuvvetlerin önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."
Türk-İş'in önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."
İşverenlerin önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."
Bazı parlamenterlerin önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."
Bazı gazetelerin önerisi:
"CHP–AP işbirliği..."

Öteden beri, ama özellikle son günlerde, etkili çevrelerin dilinde hep "CHP-AP işbirliği" önerileri...

Gerçi bu işbirliği, iki parti liderinin diretmesi neticesinde bugüne kadar gerçekleşmedi.

Ne var ki, 14 Ekim seçimlerinden itibaren gerçekleşecek gibi.

Düşünelim şimdi.

İşbaşındaki hükümetin, 14 Ekim seçimlerinden sonra ayakta kalması imkan dahilinde mi?

Yeni transferler yapamadığı taktirde, imkan dahilinde değil elbette ki.

O zaman ne olur peki?

Hükümet düşer..

Sonra?

Cumhurbaşkanı; Ecevit'e, "CHP-AP işbirliği" önerisiyle birlikte, hükümeti kurma görevini takdim eder.

Sonra?

Ama Ecevit; AP'nin değil, MSP'nin kapısına gider.

Sonra?

MSP; diğer hükümet formüllerini görebilmek için, CHP'nin işbirliği davetini ilk turda reddeder.

Sonra?

Ecevit de, hükümeti kurma görevini gerisin geri Cumhurbaşkanına iade eder.

Sonra?

Cumhurbaşkanı, bu sefer hükümeti kurma görevini, "CHP-AP işbirliği" önerisiyle birlikte, Demirel'e takdim eder.

Sonra?

Demirel de gider, MSP ve MHP'ye, erken seçim şartıyla,bir AP azınlık hükümeti teklif eder.

Sonra?

Erken seçim şartıyla bir AP azınlık hükümetini dışarıdan desteklemeyi MSP, anında reddeder.

Sonra?

Demirel de, Cumhurbaşkanına görevi iade eder.

Sonra?

Ülke bir hükümet bunalımının içine düşer.

Sonra?

Etkili çevreler, "CHP-AP isbirliği" önerilerini, bu sefer daha kuvvetli bir şekilde gündeme getirirler.

Sonra?

Ecevit, tereddüt eder.

Demirel, hükümet bunalımının biraz daha büyümesini bekler.

Sonra?

Bunalım doruk noktasına varınca da, erken seçim şartıyla "CHP-AP işbirliği" ne "evet" der.

Sonra?

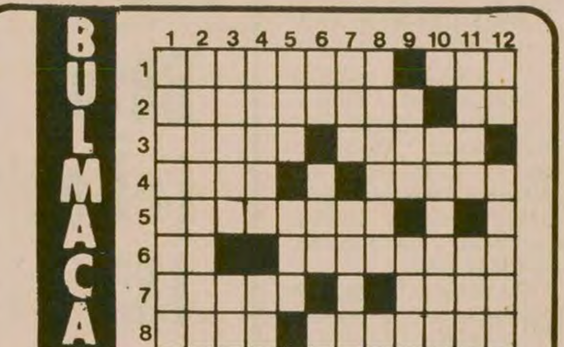
Ecevit, bu teklifi reddederse, etkili çevrelerle, kamuoyu önünde zor duruma düşer.

İyi ya, "CHP-AP işbirliği" girişimlerini bozacak bir ihtimal yok mu acaba?

O girişimleri bozacak tek ihtimal, hükümet bunalımı doruk noktasına vardığı anda, Erbakan'ın Ecevit'le işbirliğine yanaşması...

Ya yanaşmazsa?

O zaman buyrun, erken seçim şartıyla, iki büyüklerin tokalaşmasına.

SOLDAN SAĞA: 1) Laf cambazlıkları yaparak karşısındakileri kandırmaya çalışan, lafazan- Göçebe ailesi. 2) Çicekleri ilaç, yaprakları sebze olarak kullanılan bir ot-Konut, bina. 3) Süs, bezeme-Lekelihumma da denilen ateşli ve tehlikeli bir hastalık. 4) Kira-İnce yapılı 5) İçinde üstü örtülü, dolaylı anlatım bulunan söz. 6) 'O' gösterme sıfatının eski biçimi-Sinirli olma durumu. 7) Beyin-Parlamentolarda, belli bir ulusun çıkarlarını korumak için oluşturulan etkili gruplara denir. 8) Tersi burnumuzla algıladığımız duyu-Bir Afrika ülkesi.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Arkadan konuşma, çekiştirme. 2) Bir çocuk oyunu. 3) Yer, uzay-Kimyada Molibden'in simgesi. 4) Eski Romalılarda çarşı meydanı-Bir renk. 5) 'Seyrek' karşıtı-Ancak büyük güçlükler sonunda elde edebildiğimiz temel besin maddelerinden biri. 6) Fizikte bir kanun-Eskiden giyilen bir başlık. 7) Tepkili uçak- Bir çiçek adı. 8) Tersi ata iyi binen kimse. 9) Yapma, yerine getirme-Bir bağlaç. 10) Böbrek hastalıkları uzmanı hekim, bevliyeci. 11) Yedirip içirme işi-Tersi büyük kardeş. 12) Avcının kovaladığı-İletme, aktarma.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	B	A	R	O	M	E	T	R	E	■	B	A
2	E	Ş	E	L	E	K	■	■	R	E	İ	S
3	Z	A	M	A	N	L	A	M	A	■	L	A
4	İ	R	A	S	■	E	N	A	V	R	E	D
5	R	■	K	İ	T	K	A	N	A	A	T	■
6	G	A	■	L	E	T	■	İ	■	K	■	A
7	A	S	K	İ	■	İ	Z	L	E	N	İ	M
8	N	A	■	K	O	K	■	A	H	İ	Z	E

Sedat-Begin görüşmesinde Filistin sorununa değinilmedi

●Sedat, Kudüs'ün bölünmemesi gerektiğini söylerken, Begin Kudüs'ün "ebedi başkent" olarak kalacağını iddia etti

●Sina'daki petrol kuyularını çoğaltma ve Sina'nın iadesi konusunda görüş birliğine varıldı

HAYFA

İsrail Başbakanı Menahem Begin ile Barış Anlaşmasındaki gelişmeleri görüşerek, dün yurduna dönen Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, İsrail işgali altındaki Filistin'in, özgürlüğüne kavuşması konusunda hiç bir açıklamada bulunmadı.

İki liderin üç saat süren karşılıklı görüşmesinin "samimi bir hava içinde geçtiği", fakat önemli sonuçlara ulaşılmadığı belirtildi.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat yaptığı basın toplantısında, İsrail'in Sina'daki petrol kuyularını çoğaltması, Sina Dağının geri verilmesi ve Sina Yarımadasının iadesi için Mısır-İsrail kuvvetlerinin geçici bir süre birliğe varmaları konusunda sadece özde bir karar alındığını, ancak bu üç konuda daha açık görüşmelerin yapılması gerektiğini söyledi.

Begin ile Sedat arasındaki görüşmelere Mısır'da, tarihi daha sonra kararlaştırılacak bir günde devam edilecek.

Sedat, Araplarla yapılacak barış anlaşmasında, Fas'ın, ilk adımın Mısır tarafından atılmasını istediğini, barış görüşmelerine Ürdün ve diğer Arap ülkelerinin de katılmasını ümit ettiğini belirtti.

Yapılan açıklamaya göre, Mısır ve İsrail Savunma Bakanları, Sina'daki askeri güçler konusunda hazırlayacakları bir tasarıyı, 18-19 Eylül tarihlerinde Washigton'da ABD yetkililerine bazı gözlemciler sunacaklar. Böylece, ABD'nin iki tarafın barış görüşmelerindeki rolünü de kısıtlamış olduğunu belirttiler.

Bilindiği gibi Sina'nın İsrail tarafından Mısır'a devri sırasında burada görevli olan BM Barış Gücünün görev süresinin sona ermesi üzerine ABD, bölgede çok uluslu bir gücün bulundurulmasını istemişti. Mısır ABD'nin bu isteğini desteklerken İsrail bu görüşe karşı çıkmıştı.

KUDÜS SORUNU

Sedat-Begin görüşmesinde, Başkan Sedat'ın Kudüs konusunu hatırlatması üzerine Begin İsrail'in bu konudaki tavrını yeniden vurguladı ve şunları söyledi! "Kudüs İsrail'in başkentidir ve parçalanamaz."

Enver Sedat daha sonra bu konuya tekrar değinerek, "kutsal kentin bölünmemesi" ilkesini desteklediğini açıkladı.

Sedat bununla birlikte Kudüs'le ilgilenen 800 milyon Müslümanın bulunduğunu ve onları unutmamak gerektiğini Begin'e iletti.

ÜRDÜN VE SURİYE

Ürdün ve Suriye'deki resmi yayın organları, Kral Hüseyin'in Camp David Anlaşmasına karşı muhalefetinin azaldığı şeklinde Mısır ve İsrail'den kaynaklanan haberleri sert bir biçimde eleştirdiler.

Amman Radyosu, bu kampanyanın başlıca amacının Camp David Anlaşmasına karşı Ürdün'ün takındığı tutumu zayıflatmak olduğunu söyledi. Suriye'nin "El-Baas" gazetesi ise, bu haberlerin Camp David'e karşı oluşturulan Arap muhalefetini kırmak amacını taşıdığını yazdı.

LİBYA SURİYE'YE UÇAK VERDİ

Öte yandan "El-Reyel Am" gazetesi Libya'nın, Suriye'ye Sovyet yapısı "Mig-23" tipi 4 askeri uçak verdiğini yazdı.

Gazede ayrıca, Libya'nın, Suriye ve Ürdün'e askeri silah yardımı yapmayı planladığını da bildirdi.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat ile İsrail Başbakanı Menahem Begin, Mısır-İsrail barış görüşmeleri için 3. kez Hayfa'da buluştular.

ABD DIŞİŞLERİ BAKANI ÇEŞİTLİ DÜNYA SORUNLARINA İLİŞKİN BİR AÇIKLAMA YAPTI

VANCE: "Küba'daki Rus askeri varlığı kaygı vericidir"

●"ABD, Kore'nin birleşmesi konusunda beklemeyi tercih etmektedir"

●"Bu sonbaharda ABD-İsrail-Filistinliler zirvesi öngörüyoruz"

●Küba: "Bizi 20 yıldır Sovyetler koruyor"

●Küba'daki Rus varlığı keşif uçuşlarıyla ortaya çıktı

WASHİNGTON (AA)

Küba sorunuyla ilgili olarak, Amerikan Senatosunun Carter Başkanlığında toplanmasından sonra, toplantıya katılan Ulusal Güvenlik Danışmanı Brezezinski bir açıklamada bulundu.

Brezezinski, ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki bu sorunun, iki tarafı da memnun kılacak bir şekilde çözüme bağlanabileceğini ileri sürdü.

Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ise konuyla ilgili olarak bir basın toplantısı düzenledi. Küba dışındaki ülkelerle ilişkiler konusunda da açıklamalarda bulunan Vance, basın toplantısında özetle şu konulara değindi:

* "Küba'da Sovyet savaş birliklerinin bulunması Amerikan Sovyet ilişkilerini etkileyen kaygı verici bir durum yaratmaktadır."

* "ABD iki Kore'nin birleşmesi ile ilgili görüşmeler konusunda beklemeyi tercih etmekte ve Pyonyang'ın görüşmeleri askıya alma kararını nihai bir tutum olarak görmektedir."

* "Bu sonbaharda ABD-İsrail, ABD ve Filistinliler arasında bir zirve öngörmektedir. ABD ve İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'nin etkili Filistinli yöneticileri ile temaslar kurduktan sonra böyle bir kanıya varıldı."

* 'Meksika ile sürdürülen görüşmeler iyi ve yapıcıdır ancak aramızda önemli görüş ayrılıkları vardır.

* "ABD'nin Kuzey İrlanda'daki tutumu yansızlık ve şiddet eylemlerinin kınanmasına dayanmaktadır."

KÜBA'NIN TEPKİSİ

Öte yandan Küba Hükümeti, ülkede bir Sovyet Tugayı bulunduğu yolundaki görüşün "Küba'yı karalamaya yönelik bir oyun" olduğunu ileri sürdü.

Resmi Küba Haber Ajansı tarafından yayınlanan açıklamada, ABD'nin Havana'da yapılan zirve toplantısını başarısızlığa uğratmak için elinden gelen her türlü çabayı gösterdiği öne sürüldü.

Küba Hükümeti açıklamasında, son 20 yıldır ülkenin ABD'ye karşı Sovyet yardımı ile korunduğu görüşünü de savundu.

DENETİM SORUNU

Bilindiği gibi Küba'daki Sovyet askeri gücü, ABD yetkililerince bu durumdan uzun bir süre sonra dün ya kamuoyuna duyuruldu. ABD yetkilileri bunu, "Haberalma servislerinin geç haber vermesine" bağladılar. Bir gazetecinin "Bu durum SALT-2'nin denetlenmesinde de ortaya çıkarsa?" şeklindeki sorusuna ise Vance açık bir yanıt vermedi.

KEŞİF UÇUŞLARI

Öte yandan Amerikan Savunma Bakanlığına yakın kaynaklardan edinilen bilgilere göre Amerikan keşif uçakları iki aydan beri Küba üzerindeki uçuşlarını sürdürüyor. Yetkililer bu keşif uçuşları sayesinde Küba'da Sovyet askerlerinin bulunduğunu öğrendiklerini söylüyorlar.

Küba'ya keşif uçaklarının uçuş yapması, 1976 yılında Başkan seçilen Carter'in emriyle o yıl durdurulmuştu.

Daha sonra geçtiğimiz sonbaharda Rusya'nın Küba'ya "Mig 23" tipi savaş uçakları vermesi üzerine ABD keşif uçuşlarını yeniden başlattı.

Küba üzerinde keşif uçuşu yapan uçakların "SR-71" tipi olduğu, bu uçakların "U-2" keşif uçaklarından sonra geliştirildiği ve "U-2"lerden çok daha güçlü olduğu da gelen haberler arasında.

KÜRT HALKININ TEMSİLCİLERİYLE HÜKÜMETİN GÖRÜŞMESİ SONUCU

Devrim Muhafızları Mahabad'ı terketti

●İran ordusu Sardeşt kentini ablukaya aldı ve Oşnoviyeh kentini ele geçirdi

●Yazdi, Saddam Hüseyin'i ülkesine davet etti

●Sabbakiyan, Irak'ın Kürtlere sınırdan geçiş izni verdiğini belirtti

TAHRAN

İran hükümeti ile Kürt halkının temsilcileri arasında yapılan görüşmeler sonucu Devrim Muhafızları Mahabad kentinden çekilirken, hükümet kuvvetleri Sardeşt kentini abluka altına aldı. Abluka sonucu kentte yiyecek ve ilaç sıkıntısı başgösterdi.

OLAYSIZ GÖSTERİ

İran ordusunun denetimi altına giren Mahabad'da Devrim Muhafızlarının ayrılması için yapılan gösteride bir olay çıkmadı.

Ancak Devrim Muhafızları kentten ayrılırken birkaç bin Kürt, Şeyh İzzeddin Hüseyni ve KDP Başkanı Abdurrahman Kasımlu lehinde gösteri yaptı.

Göstericiler, askeri vali temsilcisinin yaptığı konuşma sonucu dağıldılar. Vali temsilcisi konuşmasında, Devrim Muhafızlarının ve askeri birliklerin müdahalesine yol açabilecek herhangi bir girişimde bulunulmamasını istedi.

SARDEŞT ABLUKADA

"PARS" Ajansının bildirdiğine göre Kürt Bölgesinde bulunan Sardeşt kenti, askeri birliklerce abluka altına alındı ve kentte yiyecek, yakıt ve ilaç sıkıntısı başgösterdi.

Askeri birliklerin kente yardıma gelen yiyecek kamyonlarına giriş izni vermediğini bildiren PARS, askeri birliklerin kente saldırıya geçeceğine ilişkin bir belirtinin olmadığını haberlerine ekledi.

OŞNOVİYEH DE ELE GEÇTİ

İran askeri birlikleri bu arada, yine Kürt bölgesinde bulunan Oşnoviyeh kentini de ele geçirdiler. Askeri birlikler İran-Türkiye-Irak sınırı yakınlarında bulunan kenti ele geçirirken hiç bir direniş ile karşılaşmadılar.

SABBAKIYAN'IN AÇIKLAMASI

İran İçişleri Bakanı Haşem Sabbakıyan, Irak'ın, Kürtlere sınırlardan geçmesi için yardımcı olduğunu söyledi. İran radyosu da verdiği haberde, Irak'ın Kürt liderlere, Baneh kentinin ele geçmesinden sonra Irak'a geçiş izni verdiğini belirtmişti.

FALLAHİ'NİN AÇIKLAMASI

Ordu Komutanı Tuğgeneral Fallahi, ordunun hiç bir siyasi gruba askeri gücünü gösterme izni vermeyeceğini açıkladı. Fallahi ordunun bir gerilla savaşını önleyebilecek güçte olduğunu belirterek, "Sardeşt kentinin geri alınması zaman meselesi değildir. Ordu, kente istediği zaman girebilir. Fakat ordu, isyancılar, saldırganlar ve karşı-devrimcilerin bulunduğu yerdeki suçsuz kişilere zarar vermek istememektedir" dedi. Fallahi ayrıca, ordunun, Mahabad kentine orada yaşayan kimselere zarar vermeden girdiğini sözlerine ekledi.

YAZDİ'NİN DAVETİ

İran Dışişleri Bakanı Dr. İbrahim Yazdi, bir Kuveyt gazetesinde yayınlanan demecinde Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'i İran'a davet ettiğini bildirdi.

"El Kabas" gazetesinde çıkan demecinde Yazdi, "Irak ile İran arasındaki sorunları Devlet Başkanı Hüseyin ile dost bir hava içinde tartıştık, kendisini İran Devrimini yakından izlemesi için Tahran'a davet ettim" dedi. Yazdi ayrıca, "Başkan Hüseyin de beni Irak'a davet etti. Daveti kabul ettim, ancak henüz bir tarih saptanmadı" dedi.

Yazdi ile Hüseyin, Bloksuzluk Konferansı için gittikleri Havana'da görüştüler.

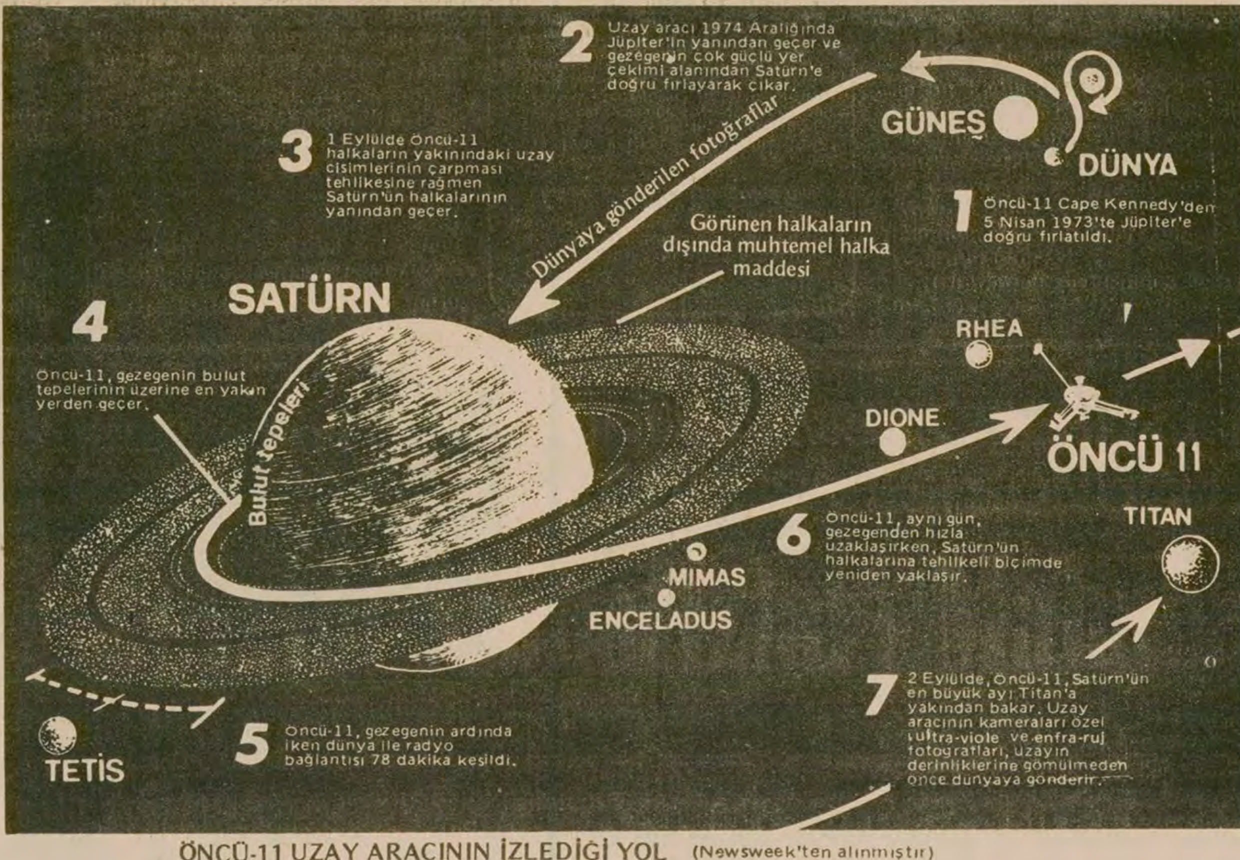
Moskova yanlısı Celal Talabani'nin iki ülke sınırları civarında faaliyet yürütmesi ve Irak savaş uçaklarının Talabani kuvvetlerini takip ederken İran topraklarını bombalaması sonucu iki ülke arasındaki ilişkiler gerginleşmişti.

2,2 MİLYON VARİLLİK PETROL DIŞ SATIMI

İran'ın Kuzistan bölgesinden elde ettiği petrol 2,9 milyon varile yükselirken, dış satımın da günde 2, 2 milyon varil olduğu belirtildi.

"PARS" Ajansı ayrıca, iç tüketimin 1 milyon varil civarında olduğunu bildirdi.

Öncü-11 saatte 110 bin kilometrelik bir hızla Satürn gezegenine 6,5 yılda ulaştı

ÖNCÜ-11 UZAY ARACININ İZLEDİĞİ YOL (Newsweek'ten alınmıştır)

Tarihin en uzun uzay yolculuğu

●Satürn'ün uydusu Titan'ın atmosferindeki kırmızı-kahverengi gölge neyin işareti?

●Öncü-11 uzayın derinliklerine dünyamızdan bir mesaj taşıyor

Öncü-11'in, Satürn'ün uydusu Titan'a ait çeşitli bilgileri taşıyan radyo sinyalleri dünyamıza 86 dakikada ulaşıyor. Bilindiği gibi, uzayda radyo dalgaları ışık hızında yol alıyor. Buna göre, bu sinyaller 1,5 milyar kilometreden fazla yol katediyorlar.

Öncü-11 ise bu yolu biraz dolambaçlı bir şekilde 6,5 yılda katetti. Öncü-11, önce Jüpiter gezegenine doğru yol aldı. 7 ay süren nispeten "kısa" bir yolculuktan sonra Jüpiter'in son derece güçlü olan yerçekimi alanına girdi. Bu çekim gücü, Öncü-11'e büyük bir hız kazandırdı. Jüpiter'in yörüngesinden fırlayarak çıkan Öncü-11 bu defa Satürn'e doğru uzunca bir yolculuğabaşladı.

Bu yolculuk tarihin kaydettiği en uzun uzay yolculuğuydu. Saatte ortalama 110 bin kilometrelik bir hızla yolalan Öncü-11 Satürn'e ulaşıncaya kadar toplam 3,2 milyar kilometre katetti.

ÖNCÜ-11'İN GÖREVİ

Yeryüzünden yapılan gözlemler güneş sistemindeki gezegenler hakkında çok kaba bilgiler vermekten öteye gidememektedir. Dünyaya yakın olan Merkür, Venüs ve Mars hakkındaki esaslı bilgileri bile, önceki yıllarda bu gezegenlere gönderilen uzay araçlarının verilerine dayanarak elde edilebildi. Bu üç gezegende de hayat olmadığı kesinlik kazandı.

Ancak, Jüpiter'den sonra güneş sisteminin ikinci büyük gezegeni olan Satürn'ün uydularından Titan'ın, dünyamızın 4 milyar yıl önceki atmosferine benzer bir atmosfere sahip olması, burada hayat olması ihtimalini doğurdu. Öncü-11'in gönderdiği bilgiler, bu nedenle bu konunun aydınlığa kavuşturulmasından çok değerli olacaktır.

Öncü-11'in görevi, Satürn ve uyduları hakkında bilimsel bilgileri dünyamıza ulaştırmaktı. Satürn'ün ve uydularının ısısı nedir? Satürn manyetik bir alana sahip midir? Güneşten ayrı bir iç ısı kaynağı var mıdır? Bu soruların yanıtları, güneş sistemi hakkında daha doğru bilgi sahibi olmamızı sağlayacak ve dünyamız dışında bir yerde hayat olup olmadığı konusunda bir fikir verecek.

Satürn, dünyamızdan 9,5 misli büyüktür. Ancak, Satürn dünya gibi katı değil, daha çok hidrojen helyum ve az miktarda metandan oluşan bir gaz kütlesi durumundadır.

Satürn'ün yapısı, bu gezegende hayatın olmadığını gösteriyor.

Öte yandan, Satürn'ün uydusu Titan'ın atmosferi hayat için elverişli gibi görünüyor. Merkür gezegeninden büyükçe olan Titan'ın atmosferindeki kırmızı-kahverengi gölgenin, güneş ısısının yol açtığı bir pustan ileri geldiği sanılıyor. Bu pusun, komplesk polimerlerin varlığının bir işareti olabileceği düşünülüyor. Metan ve azot gazlarının uzun zincirlerle bağlandığı geniş moleküller olan polimerlerin oluşması hayatın habercisi olan amino asitlerin oluşmasının da bir işareti olabilir. Ancak, Titan'ın ısısı sıfırın altında 112 derece olarak tahmin ediliyor. Bu ısı, hayat için çok düşüktür. Bu durumda, Titan'da, muhtemelen ısının normal düzeyde olduğu yüz milyonlarca yıl önce hayat olasılığı vardı.

Öncü-11'den sonra 1980 ve 1981 yıllarında iki uzay istasyonu daha Satürn'e ulaşacak. O zaman, Satürn ve uydusu Titan hakkında daha sağlıklı bilgilerin elde edilmesi mümkün olacak.

UZAYDA SONSUZLUĞA DOĞRU

Öncü-11'in gövdesinden yer alan 15-22,5 santim boyutlarında bir plakette, evrendeki en yaygın eleman olan hidrojenin sembolü ile bir kadın ve erkek resmi bulunuyor. Öncü-11'in yolculuğu henüz bitmemiştir. Güneş sisteminden ayrılarak uzayın derinliklerine doğru yolalması programlanan Öncü-11, böylece evrende olması mümkün diğer canlılara bir mesaj götürmektedir.

(Newsweek dergisinden derlenmiştir)

Hayat hangi koşullarda ortaya çıkar

Titan'da hayatın olup olmadığını araştırırken, bilginlerin öncelikle yanıt aradıkları soru, Titan'da organik bileşiklerin var olup olmadığıdır. Çünkü, hayatın oluşması, yüksek seviyede kompleks organik bileşikler olan amino asitlerin oluşmasına bağlıdır. Karbon, hidrojen ve azot elemanlarının çeşitli şekillerde oluşturdukları organik bileşiklerin uzun molekül zincirleri içinde biraraya gelmesi sonucunda oluşan amino asitler canlı hayatın temel unsuru olan hücrenin ana maddesidir. Büyük amino asit zincirlerinden oluşan moleküllerin üreme yeteneğinde canlılar haline gelmesi ise, sonsuz çeşitlilik gösteren, bileşimlerden bir kısmının uzun bir evrim sonucunda kazandığı bir özelliktir.

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Bloksuzların birliği

"Biz baştan beri blokluluk siyasetine, yabancı hakimiyetine ve her türlü siyasi ve iktisadi hegemonyaya karşı çıktık." "Asla kimsenin yedek gücü, şu ya da bu ülkenin davranışlarını onaylayan bir damga olmadık."

"Bölünmemize yol açacak her şeye ve yabancı çıkarların saflarımıza sızmasına karşı mücadele etmeliyiz .

Yugoslavya Devlet Başkanı Tito, Havana Zirvesinde merakla beklenen konuşmasında, Bloksuzluk hareketinin geçmiş mücadelesini ve gelecekte izlemesi gereken yolu böylece özetledi. Bloksuzluk hareketini Rusya'nın peşine takmaya çalışan Castro'nun saldırgan ve çığırtkan tutumuna karşı gayet kesin, olgun ve açık bir dille tavır aldı.

Havana Zirvesinde halen Küba, Vietnam ve Afganistan gibi Rusya'nın uydusu ülkeler Bloksuzluk hareketinin bağımsızlığını savunan üye ülkelerin çoğunluğu arasında çetin bir mücadele sürüyor. Bu mücadelenin sonucu yalnızca bloksuzluk hareketinin kaderini etkilemekle kalmayacaktır. Havana Zirvesinde alınacak sonucun uluslararası çapta etkileri olacaktır. Çünkü Havana'da sürüp giden mücadele ve bu mücadeleye karşı alınan tutum, bugün dünya çapında mevcut güçlerin mevzilenmesini ve bunların arasındaki çelişmeleri yansıtmaktadır.

Havana'da Tito ve Castro'nun kişiliğinde simgeleşen iki kutup oluşmuştur. Castro, Taraki, Pham Van Dong Havana'da Rusya'nın "yedek gücünden" başka bir şeyi değildirler. Taraki Rusya ile kurduğu yüz kızartıcı bağımlılık daha doğrusu uşaklık ilişkilerini "iki ülke arasında kurulan iyi komşuluk ilişkilerinin mükemmel bir örneği olarak" üye ülkelere sunmuştur. Güneydoğu Asya'da Rusya'nın hegemonyacı emellerinin uygulayıcısı durumuna gelen Vietnam, bloksuz ülkeleri Rusya'nın yanı sıra ve hesabına Çin'e ve Amerika'ya saldırtmaya çalışmaktadır. Castro, ise anti-emperyalizm bezirganlığı yaparak Filistin halkının, Kore halkının, Latin Amerika halklarının haklı mücadelelerine sahip çıkmıştır. Amerikan emperyalizmine karşı yürütülen bu haklı mücadeleleri kullanarak bloksuz ülkeleri Rusya'nın safına kazanmaya çalışmaktadır.

İşte Tito Rusya'nın şu emellerinin karşısına dikilmektedir. Havana'da bloksuzluk hareketini bölünmeden kurtarmak için mücadele veren Tito, üyelerin çoğunluğu tarafından desteklenmektedir. Bloksuzluk hareketi 1960'lardan beri dünyanın yeni bir çehre kazanması için iki süper devlete karşı mücadele etmiştir. Hegemonyacılığa sömürüye karşı çıkmıştır. Eşit ilişkilere dayanan daha adil bir dünyanın kurulmasında olumlu adımlar atılmasını sağlamıştır. Bugün ise bloksuzluk hareketinin karşısına çıkan ve bölmeye çalışan güç Rusya'dır. Rusya, dünya halkalarının da önüne dikilen esas engeldir. Bu nedenle Bloksuzluk hareketi içinde yürütülen mücadele, bütün Üçüncü Dünya ülkelerinin ve halklarının Rusya'ya karşı yürüttükleri mücadelenin parçasıdır ve bu durumu yansıtmaktadır.

Almanya ile Amerika ise bloksuz ülkelerle çelişme içinde bulunmalarına rağmen, Bloksuzluk hareketinin Rusya'nın dümen suyuna girmesindense bağımsız olarak kalmasını tercih etmektedirler. Amerika, bölünmüş bir Bloksuzluk hareketinin rakibi Rusya'yı güçlendireceğini bildiği için bloksuzların birliğini desteklemektedir. Bu amaçla ABD Dışişleri Bakanı Vance, Castro'nun hareketi Rusya'nın yörüngesine sokma çabalarına karşı çıkarak, bloksuzların birliğini savunmuştur.

Castro, BM Genel Kuruluna katılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'nun 1960 yılından bu yana ilk kez Birleşik Amerika'ya giderek 18 Eylülde toplanacak Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna katılacağı bildirildi.

Castro'nun, New-York'a giderek BM Genel Kuruluna katılmak istediğini, bloksuz ülkeler zirve toplantısı nedeniyle Havana'da bulunan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'la yaptığı görüşme sırasında açıkladığı öğrenildi.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun açılış oturumunda Castro'nun bağlantısız ülkeler grubunun lideri sıfatıyla bir konuşma yapmasının beklendiği bildiriliyor.

"Uluslararası Hür İşçi Örgütleri" Şili'de askeri yönetimi boykot kararı aldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile Uluslararası Taşıma İşçileri Federasyonunun, Şili'de askeri yönetimin işbaşına gelişinin 6. yıldönümü dolayısıyla bu ülkeye karşı boykot uygulamasına gidecekleri açıklandı.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Otto Kersten ile Uluslararası Taşıma İşçileri Federasyonu Başkanı Harold Lewis, Brüksel'de düzenledikleri basın toplantısında, Şili'ye karşı boykot uygulamasına 9-16 Eylül tarihleri arasında başlayacaklarını açıkladılar.

Açıklamada, boykot sırasında, Şili bandralı gemilerle bu ülkeye mal getirip-götüren gemilerin çeşitli Avrupa limanlarında yükleme ve boşaltma işlemlerinin yapılmayacağı bildirildi.

Şili'deki askeri yönetimi protesto amacıyla bu süre içerisinde Şili'yle olan telefon, telgraf ve teleks haberleşmelerinin durdurulacağı, bazı Avrupa bankalarında ise bu ülkeyle ilgili işlemlerin erteleneceği belirtildi.

Gudunov: "ABD'de kalmam kendi hür seçimimdir"

NEW YORK (THA)

22 Ağustos tarihinde ABD'ye iltica eden Sovyetler Birliği Bolşoy Balesi eski balerinlerinden Aleksandr Gudunov Sovyet yetkilileriyle görüştü.

ABD Dışişleri ve Göçmen Bürosu yetkililerinin de katıldığı görüşme, Gudunov'un avukatı olan Orville Schell'in bürosunda yapıldı.

Bir saat süren görüşmeden sonra Gudunov bir açıklamada bulundu. Gudunov açıklamasında özetle şunları söyledi:

"Sovyet yetkililerine ABD'de kalmanın tamamen hür bir seçim olduğunu ve daha büyük sanat olanaklarından yararlanma isteğime dayandığını açıkladım. Sovyet yetkilileriyle görüşmeyi ben istedim. Bu bilgiyi benden almalarının başka kaynaklardan almalarından daha iyi olacağı kanısıyla hareket ettim."

Bir skandal daha!

Maden-iş, bilirkişinin ERDEMİR raporunu mahkemeden önce açıkladı!

● Yasalara göre bilirkişi raporunun mahkemeye intikalinden önce açıklanmaması gerekiyor

İSTANBUL (ÖZEL)
Maden-İş Sendikası yöneticilerinin, ERDEMİR'de yetkili sendikayı belirlemek için evraklar üzerinde incelemeler yapan bilirkişi heyetinin resmi raporu açıklanmadan, rakamlar vererek yetkiyi kazandıklarını ileri sürmesi, sendikal çevrelerde "yeni bir skandal" olarak nitelendi.

Öte yandan bir açıklama yapan Devrimci Maden-iş Sendikası Genel Başkanı Şükrü Özbayrak, Maden-İş'in bu girişiminin doğrudan doğruya mahkeme heyetini baskı altına almak amacını taşıdığını belirtti.

Yasalara göre bilirkişi raporunun mahkemeye intikalinden önce açıklanmaması gerekmektedir. Hukuk Usulü Muhakeme Kanununun, bilirkişilerin kesinlikle tarafsız olmaları gerektiği yolundaki açık hükümlerine rağmen sadece bilirkişinin bilgisi dahilinde olan bir konunun, Maden-İş yöneticileri tarafından basına ve kamuoyuna açıklanması, yasaların açıkça çiğnenmesi olarak değerlendiriliyor.

Bilirkişi raporunun bu hafta başında İstanbul 5'inci İş Mahkemesine intikal etmiş olmasına rağmen, daha on gün önceden Maden-İş raporun sonuçlarını Ereğli'de dağıttığı bildirilerle ilan etmişti. Bu arada Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler'in de bir açıklama yaparak ERDEMİR'de kendilerinin 4710 üyeleri olduğunu ileri sürmesi, Maden-İş'in rapordan daha önceden haberdar olduğunu gösteriyor.

Öteyandan bilirkişilerin evlerinin geçen hafta için de Maden-İş militanları tarafından basılarak "ölümle" tehdit edilmeleri de mahkemeye verilen raporun tarafsızlığı konusundaki şüpheleri artıyor

MAHKEME NEYE KARAR VERECEK?

Diğer yandan hafta başında İstanbul 5'inci İş Mahkemesine teslim edilen bilirkişi raporunun çarşamba günü Ereğli İş Mahkemesine gönderildiği öğrenildi. Ereğli İş Mahkemesinin ise 14 Eylül günü toplanarak konuyu ele alması bekleniyor.

Hatırlanacağı gibi Ereğli İş Mahkemesi daha önce, üye kayıt fişleri üzerinden yapılan incelemelerle, yetkili sendikanın belirlenmesinin mümkün olmadığını belirterek irade beyanı yapılmasına karar vermişti. Ereğli İş Mahkemesinin bu konudaki kararında şu görüşlere yer verilmişti:

"Her ne kadar yapılan inceleme sonucunda T. Maden-İş Sendikası ile Devrimci Maden-İş Sendikası ibraz ettikleri üye kayıt fişlerine göre 275 sayılı yasanın 7/1 maddesinde belirtilen çoğunluğu sağladıkları görülmekteyse de, her iki sendikaca ibraz edilen üye kayıt fişlerinin gerçeği yansıtmadıkları konusunda kuşkuya düşülmüş olup, sadece bu belgelere dayanılarak belgelerin doğruluğu konusunda işçilerin beyanına başvurmadan işçilerin gerçek üyelik durumlarını yansıtan ve kuşkudan uzak bir karara varılması mümkün görülmemektedir.

T. Maden-İş Sendikasının ibraz ettiği üye kayıt fişlerinden 4561'i çağrı tarihine çok yakın olan 15, 20 Mart 1979 tarihlerini, bunlardan 714'ü 19 Mart 1979 tarihini, Devrimci Maden-İş Sendikasının ibraz ettiği üye kayıt fişlerinin ise 882'si çağrı tarihine çok yakın olan 19 Mart 1979 tarihini taşımaktadır ki, gerek 4561 işçinin 6 gün içerisinde, gerekse 882 işçinin ise bir gün içerisinde bir sendika tarafından üye kayıt edilmesi, hayatın olağan akışına uygun görülmemektedir."

Ereğli İş Mahkemesinin yukardaki kararından sonra geçen mayıs ayında ERDEMİR'de irade beyanı yapılmış ve Devrimci Maden-İş'in rakip sendikadan 500 civarında fazla oy aldığı görülmüştü.

Yetkililer, Ereğli İş Mahkemesinin 14 Eylül'de yapılacak duruşmada ERDEMİR'de yeniden "durum tespiti" yapılması doğrultusunda karar alabileceğini belirtiyorlar

ŞÜKRÜ ÖZBAYRAK'IN AÇIKLAMASI

Öte yandan Devrimci Maden-İş Genel Başkanı Şükrü Özbayrak bir açıklama yaparak Maden-İş'in sahte fişlerle yetki almaya çalıştığını belirtti. Özbayrak şöyle dedi:

"Maden-İş yıllardan beri kağıt üzerinde yetki alma konusunda uzmanlaşmıştır. Baskı, tehdit, yıldırma, satınalma taktiklerini çok iyi bilmektedir. Nitekim Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğü müfettişlerinden 5'i mahkemeye, bu evraklarla yetki verilmez diye rapor verirken, biri Maden-İş'in salt çoğunluk sağladığına dair rapor vermiştir. Maden-İş o zaman de yetkiyi aldık diye yaygara koparmıştır.

"Maden-İş işçilerin hür iradesine dayanarak, yani referandumla sendika seçmelerini engellemek için bütün girişimlerde bulunmuştur. Referandum için yapılan bütün çağrılardan kaçtığı herkes tarafından bilinmektedir.

"İşçilere dayanmadan yetki alacak bir sendika acaba işverenler karşısında işçiyi nasıl savunacaktır. Fakat Maden-İş yetkiyi alamayacaktır, çünkü işçi onlarla beraber değildir."

Trabzon YSE'den 400 işçi atıldı

TRABZON (THA)
YSE Trabzon İl Müdürlüğünde çalışan 400'e yakın işçi hiç bir neden olmadan işten atıldılar.

İlgililer mevsimlik işçi olarak işe alınan bu işçilerin şu anda mevsimlik iş olmadığı gerekçesi ile çıkarıldıklarını öne sürdüler.

YSE'den atılan 400 işçi zor durumda kaldıklarını ifade ederek YSE ilgililerinden tekrar işe alınmalarını istiyorlar.

Diyarbakır'da çöp yolları kesti!

Belediye Başkanı ile Genel-İş Başkanı arasındaki sürtüşme halkın greve karşı sempatisini kaybetmesine yolaçıyor.

Diyarbakır'da göz göre göre halkın sağlığı ile oynanıyor

DİYARBAKIR (ÖZEL)
Diyarbakır Belediyesinde sürmekte olan grev 28. gününü doldururken, Belediye Başkanı Mehdi Zana ile Genel-İş Sendikası Başkanı Zeki Adsız arasında süren çekişme, Diyarbakır halkının ilk başta greve karşı duyduğu sempatiyi giderek nefrete dönüştürüyor.

Grevin başlamasından sonra şehri saran çöplerin çevreye yaydığı mikroplar yüzünden Diyarbakır Numune Hastanesi İntaniye kliniğinde 50'ye yakın kişinin tifodan yattığı bildiriliyor.

Halkın sağlığının bu derece tehdit altında olmasına rağmen Genel-İş Sendikasının kışkırttığı bazı kişiler, tuttukları kamyonlarla topladıkları çöpleri şehrin en işlek caddelerine taşıyıp dökmeye devam ediyorlar. Şu anda belediye binasının iç kapılarına kadar çöpler taşınmış durumda!..

ALIEMİRİ MAHALLESİ KANALİZASYON PİSLİĞİ İLE DOLDU

Öte yandan şehrin ana kanalizasyon borularının tıkanması sonucu Aliemiri caddesi ve civarındaki evlerin bodrum ve zemin katları kanalizasyon pislikleri ile doldu. Aliemiri Caddesinde yaşayan yurttaşlar bu durumu belediyeye bildirip, kanalizasyon şebekesinin onarılmasını istediler. Belediye ise grevde olduklarını ileri sürerek mahalle halkının isteğini geri çevirdi. Bunun üzerine yurttaşlar kendi aralarında para toplayarak onarımı kendilerinin yapması için belediyeden izin istediler. Ancak belediye bunu da "Şebeke bizim dışımızda onarılırsa engelleriz" diyerek geri çevirdi.

Diyarbakır'da yurttaşlar yakında bir ayı dolduracak olan grevin yarattığı sorunlar yüzünden ne yapacağını bilmiyor. Sendikanın, Belediye Başkanı ile kısır bir çekişmeye girişmesi hem halkın sağlığını tehdit ediyor, hem de başlangıçta greve ve belediye işçilerine duyulan yakınlığı yokederek işçiler aleyhine bir eğilim yaratıyor.

BELEDİYE BAŞKANI YOLSUZLUKLA SUÇLANDI

Önceki gün çoğunluğunu CHP'lilerin oluşturduğu ve aralarında MSP ile bağımsız üyelerin de bulunduğu 19 Belediye Meclisi üyesi, Belediye Başkanı Mehdi Zana'yı iki yıla yakın görevi sırasında büyük yolsuzluklar yapmakla suçladılar. Açıklamada, Zana'nın bilinçli ve yanlış kadro politikasının belediyeyi iflasa götüren etkenlerden biri olduğu, 40 milyon liralık pik demirini satan meclis üyesi hakkında soruşturma yapılmadığı, ayrıca Diyarbakır ile Mardin'in bazı ilçelerinde kalan ve cezaevinde tutuklu bulunan bazı kişilere aylık bağlandığı iddia edildi.

Tarsus Kalkınma Vakfı grevi üçüncü ayında!..

"İşçisini aç bırakan bir yer nasıl Kalkınma Vakfı olur?"

TARSUS (ÖZEL)
Türkiye Kalkınma Vakfı'nın Tarsus'taki beş ayrı işyerinde çalışan 55 işçi, 3 aydır grevde. Gıda-İş Sendikasına bağlı olan işçiler, greve çıkış nedenlerini şöyle anlattılar:

"Biz 1975'te Tek Gıda-İş Sendikasına üyeydik. 1977'de Gıda-İş'e geçtik. Fakat Tek Gıda-İş itiraz etti. Uzun süre yetki anlaşmazlığı devam etti. Geçen martta Gıda-İş yetkiyi aldı. Haziranda yapılan grev oylamasında işçiler 33'e 7 "Greve Evet!" dediler ve greve başladık.

Bizim grev istememizin nedeni şuydu: Şimdi hala Gıda-İş'in sözleşmesi geçerlidir. 77 sonunda yapılmıştı 1979 sonunda sona erecekti. Patron, arada kalan 6 ay için bize fark vermek istedi. Biz de bunu kabul etmiyoruz. Bir işçi için, sırf ücret zammı olarak 7500 lira kayıp var. En çok bu farklar üzerinde duruyoruz. İ.incisi de biz 125-125 lira ücret zammı istedik. Patron ise 90-100 verdi."

Greve çıkmadan önceki ücret durumu işçilere iletildiğine göre çok düşük!...

"Ortalama ücret 2200-2500 liraydı. 10 yıllık işçi 4 bin lira alıyordu. Burası 1969'da kuruldu. 1970'te bir yönetici, işçiden 3000 lira fazla alırdı. Bugün ise 25 bin lira fazla alıyor. Bir yöneticinin maaşı 33 bin liradır. Buranın adı Kalkınma Vakfı.

Yani, kâr amacı olmayan ve devlet denetiminde çalışan bir kuruluş. Fakat biz anlayamıyoruz, işçisini aç bırakan ve lokavt ilan edip işçiyi sokağa atmaya kalkan bir yer, nasıl vakıf oluyor?"

İNGİLTERE ARTIK CİVCİVLERİ SATIYOR

İşçiler vakfın kuruluşunu ve çalışmalarını da anlattılar. Burası, 1969 yılında ABD girişimiyle kurulmuş. ABD çeşitli yardımlarda bulunmuş. Ayrıca İngiltere ve Hollanda da yardım ediyor. Kredi veriyor. Yeni kurulduğu zaman, İngiltere civcivleri hibe olarak veriyormuş. Artık satmaya başlamış. İngiltere'den gelen iyi cins civcivler, vakıf tarafından köylüye satılıyor. Köylüye yem de veriliyor. Onlar büyütünce tekrar vakıf satın alıyor ve kesimhanelerde keserek pazarlamasını yapıyor.

İşçiler, vakfın geçenlerde Amerika'dan 50 milyon dolar kredi aldığını söyleyerek, "Hükümetlerin IMF'den alamadığı krediyi, burası rahatlıkla alıyor" diyorlar. Burada çalışan memurların tamamen dışarıdan ve genel merkezden gelecek emirlere bağlı olduğunu ve ücret zamlarına bile İngiltere'nin Hollanda'nın karar verdiğini söylüyorlar.

GREV ÇADIRI KURŞUNLANDI

Grevin 79'uncu günü sabaha karşı işçilerin iki yerdeki grev çadırları kurşunlandı. Can kaybı olmadı. Kurşun izleri çadırlarda ve civardaki evlerin duvarlarında hala duruyor. İşçiler durumu karakola bildirmeye gittiklerinde, şikayetçi olduklarını söylemişler. Polisler, "Sonra gelin, şimdi işimiz var" demiş. "İşte bunların gözünde işçinin kıymeti bu kadar" diyor grevciler. Sonra da ekliyorlar: "Ne türlü baskılarla karşılaşırsak karşılaşalım, grevimizi sürdüreceğiz!"

1011 Anatamir işçilerinden zorla para toplanıyor

ANKARA (ÖZEL)
1011 Ana Tamir Fabrikasında "vakıf" adı altında işçilerden, maaş bordrolarında gösterilmediği halde zorla para toplandı. Buna itiraz eden işçilere, Muhasebe Kısım Amiri "dilediğiniz yere şikayet edin, sendika bize kesin dedi, biz de kestik" dedi.

Altıncı dönem toplu iş sözleşmesinin 18. maddesinde "vakıf için 50 lira işveren tarafından verilir" denmesine rağmen, bu maddeye aykırı olarak kesilen 50 lira işçiler tarafından tepkiyle karşılandı.

"Vakıf" ücreti olarak ayrıca işçilerin bordrolarından 28'er lira kesilmektedir. Sendikadan ihraç edilen işçiler yeni haklardan yararlandırılmadıkları halde, bu işçilerden de 50'şer lira kesildi. Sendika üyesi olmayan işçilerin tepkisi üzerine, bunlardan kesilen 50 liralar geri verildi. Sendika üyesi işçiler de kesilen paraların geri verilmesini istiyorlar.

MKE Çelik Boru'da Türk Metal durum tespitini kazandı

ANKARA (ÖZEL)
Makina Kimya Endüstrisi Kurumuna ait Kırıkkale'de kurulu Çelik Çekme Boru Fabrikasında yapılan durum tespitini Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikası kazandı.

Aynı fabrikada daha önce 22 Mayıs tarihinde yapılan oylamaya bağımsız Yeni Metal-İş ve DİSK'ten ihraç edilen Maden-İş Sendikaları itiraz etmişlerdi. Bu nedenle önceki gün yeniden yapılan durum tespitine fabrikada çalışan 332 işçi katıldı. Bunlardan 230'u Türk Metal'e 102'sinin de Maden-İş'e üye oldukları anlaşıldı.

İSTANBUL KENT HABERLERİ

Orman Bölge Başmüdürlüğü İşletmelerinde üretilen 1 milyon 300 bin metreküp odun, İstanbul'da halka satılacak

İSTANBUL (AA)
Orman Bölge Baş Müdürlüğüne bağlı işletmelerde üretilerek köylüye devredilen odunun, İstanbul'a satışının planlanması amacı ile bugün Vilayet Konağında Vilayet, Belediye ve Orman Bölge Baş Müdürlüğü yetkilileri ile bir toplantı yapıldı.

Toplantıdan önce bir açıklama yapan yetkililer Orman Bölge Baş Müdürlüğüne bağlı işletmelerde üretilen 1 milyon 300 bin metre küp odunun köylüye devredildiğini belirterek; köylü pazar satışı ile bu odunların İstanbul'a pazarlanacağını bildirdiler.

Köylü pazar satışı sırasında İstanbul Vilayeti ile Belediyesinin alacağı önlemlerin saptanacağını kaydeden yetkililer; Orman Bölge Baş Müdürlüğüne bağlı işletmelerin orman sahalarında üretilen çok az miktarda ki bir odunun da belediyelerin tanzim satışları aracılığı ile vatandaşlara satılacağını söylediler.

İŞVEREN İMZALANAN PROTOKOLE SADIK KALMAZSA

Özel Esnaf Hastanesi işçileri direnişe geçecek

Kadınlı erkekli birlik olan Esnaf Hastanesi personeli "Birliğimizi kimse bozamaz" dedi.

YUSUF ÇELİK
İstanbul Süleymaniye'de bulunan Özel Esnaf Hastanesinde çalışan 150 işçi adına, Devrimci Sağlık-İş Sendikası ve hastane işvereni arasında yapılan sözleşme protokolünü işveren uygulamayınca, işçiler arasında büyük huzursuzluk meydana geldi.

İşverenin Fazilet Hilaltelden, Hüsnüye Arslan, Hayrettin Kasımoğlu adındaki işçilerin sendikal faaliyete girdikleri için işine son vermesi ise var olan huzursuzluğu daha da artırdı.

Konuyla ilgili gazetemize bir açıklama yapan Devrimci Sağlık-İş Sendikası Başkan Vekili Tahsin Erdoğan "İşveren 5 aydan beri toplu iş sözleşmesini uzattı. Son olarak da 22/8 1979 tarihinde anlaşarak imzaladığımız protokolü çiğnemektedir. Protokole göre işçilere net olarak 5 bin lira vermesi gerekirken, daha hâlâ eski ücret üzerinden 3 bin lira vermektedir. Ayrıca zamanı uzatıp işçilerin birliğini bozmayı amaçlamaktadır. Üç işçinin işine son vermesi de bunu göstermektedir" dedi. Gereken bütün yasal yolları da kullanacaklarını belirten Erdoğan "işveren salı gününe kadar beklememizi istedi, eğer salı gününden itibaren protokol maddelerini yerine getirmezse direnişe geçeceğiz" dedi.

● Eminönü'nde sıra harici yağ alanlara müdahale eden halka polis dayak attı

Arkası olana yağ olmayana sopa

Polis elindeki sopayı yağ sırasındakilerin sırtında kırdı.

MAZHAR FEDAKAR
Geçtiğimiz haftalarda yetkililerin yağ sıkıntısının giderileceği şeklindeki sözlerine rağmen, kuyruklar azalmak şöyle dursun gün geçtikçe uzuyor.

Dün, Eminönü'nde bulunan Ayvalık Vakıf Zeytinlikler İşletme Müdürlüğü, İstanbul Şubesi önünde yapılan zeytinyağı ve zeytin satışında halk yine erken saatlerde gelip uzun kuyruk oluşturdu. 2 kilo yağ alabilmek için saatlerce beklemek zorunda kalan halk, bu yetmiyormuş gibi birde polisin sopalı saldırısına uğradı. Düzeni sağlama bahanesi ile polisin sopalı saldırısına uğrayanlardan 27 yaşındaki Salih Sürgit "Sabah 5.00-6.00'dan beri bekliyoruz Yağ alacağız diye polisten dayak yiyiyoruz. Sopa ile 2-3 sefer kafama ve omzuma vurdu. Polis buraya görev yapmaya mı yoksa bizi dövmeye mi geliyor?" dedi. Bu arada lafa karışan Mehmet Özel "Saat 6.00'dan beri bekliyorum. Buradaki görevliler, sıra harici gelen bekçi, zabıta memuru ve tanıdıklarını ikişer ikişer içeriye alıp istedikleri kadar yağ veriyorlar, Halka gelince kafana sopa ile vuruyorlar" dedi.

Kuyruktaki diğer vatandaşlar ise teneke ile yağ alıp gidenleri gördüklerini, görevlilerin yakınlarına öncelik tanıdıklarını, sıra ile yağ da-

10. Uluslararası Maden Kongresi başlıyor

İstanbul Spor ve Sergi Sarayında düzenlenen sergiden bir görüntü.

İSTANBUL (AA)
İstanbul'da 15-22 Eylül tarihleri arasında düzenlenecek 10. Uluslararası Maden Kongresi ve Uluslararası Madencilik Sergisi ile ilgili hazırlıklar sürüyor.

Kongre ve Sergi Organizasyon Komitesi, Türkiye'de ilk kez düzenlenecek Kongreye, çeşitli ülkelerden 4 bin delegenin katılacağı ve madencilik alanındaki son gelişmeler, maden ekipmanları konusunda tartışmalar yapılacağını açıkladı.

Ayrıca kongrede uluslararası nitelikte işlenmemiş metal alışverişi ile buna ilişkin bağlantıların yapılmasının beklendiği belirtildi.

Spor ve Sergi Sarayında düzenlenecek olan sergide maden çıkarma makinaları, madencilik ekipmanları, kömür çıkarmada son yöntemlerde kullanılan araç ve gereçler sergilenecektir. Bu arada 60 tonluk dünyanın en büyük maden taşıma makinasının de sergide yer alacağı bildirildi.

İstanbul'da iki kişi öldürüldü

- Ankara' da iki grup çatıştı, bir kişi öldü
- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına dinamit atıldı
- Eskişehir' de Töb-Der üyesi öğretmeni vuran komandolar yakalandı

HABER MERKEZİ

İstanbul'da dün sabaha karşı meydana gelen olaylarda iki kişi öldürüldü iki kişi de ağır yaralandı.

Dün sabaha karşı saat 03.00 sıralarında Fikirtepe Hamdi Bey Caddesi Derya Apartmanı altında bulunan Metin Fotoğraf Sütüdyosuna giren kimliği belirsiz kişiler, sütüdyo sahibi Metin Cancan'ı öldürüp, arkadaşı Tayfun Karabal'ı da ağır yaraladılar. Yaralı öğrenci SSK Hastanesine kaldırıldı.

Polis yetkilileri olay yerinde 4 adet 9 mm çapında boş kovan bulunduğunu ve olayla ilgili araştırmaların sürdürüldüğünü bildirdiler.

İstanbul'da ikinci olay Bakırköy Kartaltepe Mahallesi Aydın Sokakta bir ustabaşının boynundan vurularak öldürülmesi oldu.

Polis yetkililerinden alınan bilgiye göre Sefaköy'deki Hilal Ambalaj Fabrikasında ustabaşı olarak çalışan 50 yaşındaki Kemal Küçük'e, Kartaltepe Aydın Sokakta kimlikleri henüz belirlenemeyen beş kişi tarafından tabancayla ateş edildi. Olay yerinde ağır yaralanan Küçük, İstanbul Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılırken yolda öldü.

Saldırganların aranmasına başlandı.

Öte yandan Şehremini Molla Gürani Caddesi Kanat Sokakta saat 02.30 sıralarında arabasının içinde bulunan kuyumcu Hüseyin Ergün'un yolu, biri polis üç kişi tarafından kesildi. Polis Mehmet Yılmaz'ın arkadaşı olduğu bildirilen sivil şahısla kuyumcu Hüseyin Ergün arasında meydana gelen tartışmadan sonra kuyumcu Ergün tabancayla vurularak ağır yaralandı. Olaylarla ilgili soruşturma sürüyor.

KOMANDOLAR BİR DÜĞÜN SALONUNU BASTILAR

İstanbul'un Pendik semtinde komandolar bir düğün salonuna saldırdılar. Olay saat 22.30'da oldu. Düğün salonunu basan komandolar orkestraya 'Çırpınırdı Karadeniz' adlı parçayı çalmasını söylediler. Orkestranın bunu çalmaması üzerine bu kez de 'Genç Osman' adlı şarkıyı zorla çaldırdılar. Düğün sahipleri güvenlik için daha önceden emniyete haber verdikleri halde salona 200 metre uzaklıkta bulunan karakoldan hiç bir önlem alınmadığı görüldü. Saldırı sırasında salonun ışıklarını kesen komandolar, içerde bulunanlara sandalye bacaklarıyla saldırdılar.

İlkin tabancalarıyla havaya ateş açan saldırganlar, kapı önünde Hüseyin Tozkoparan ve şoförlük yapan Mustafa isimli bir yurttaşa saldırdılar.

Bu arada düğün sahibinin kardeşleri olan Cemil ve Şuaip Köseoğlu'nu da döven saldırganlar, Veysel Tosun adlı bir kişiyi de yaralayarak olay yerinden kaçtılar.

ANKARA 1 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ankara'da Keçiören Duman Sokak'ta silahlı iki grubun çatışması sonucu yaralanan Ayhan Bitirim kaldırıldığı hastanede öldü.

Keçiören Duman Sokak ile Gazi Sokağın birleştiği yerde önceki gün saat 21.00 sıralarında iki grup arasında meydana gelen olayda, Ayhan Bitirim adlı genç tabanca kurşunlarıyla ağır yaralandı. Bitirim, kaldırıldığı SSK Hastanesinde kurtarılamayarak öldü.

Olayla ilgili olarak iki kişi tabancalarıyla birlikte yakalandılar. Soruşturma sürüyor.

TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI BOMBALANDI

Ankara'da bulunan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı binasına dün sabaha karşı patlayıcı madde atıldı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

Bakanlık ilgililerinden alınan bilgiye göre, olay dün sabaha karşı 02.30 sıralarında meydana geldi. Kimlikleri saptanamayan iki kişi bir çelik boru içine yerleştirilmiş dinamiti binanın giriş kapısına doğru atarak kaçtılar.

Dinamit binaya gelmeden havada patladı ve binanın sadece giriş kapısının camları kırıldı. Yetkililer olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü bildirdiler.

ESKİŞEHİR'DE TÖB–DER'Lİ ÖĞRETMENİ VURAN KOMANDOLAR YAKALANDI

Eskişehir Eğitim Enstitüsü Müdür Muavini ve TÖB-DER saymanı Mustafa Hasırcı'ya pazaryerinde saldırarak ağır yaralayan iki komando yakalanarak tutuklandılar.

Pazara alışveriş için çıkan öğretmeni çeşitli yerlerinden yaralayan saldırganlar Siyasi Şube ekiplerinin gece yaptığı aramalar sırasında yakalandılar. Muzaffer Seken ve Kazım Çevik adlı komandolar çıkarıldıkları ilk mahkemede tutuklanarak cezaevine gönderildiler.

GEVREKLİ KASABASININ AP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Konya'nın Seydişehir ilçesine bağlı Gevrekli kasabasının AP'li Belediye Başkanı Mevlüt Karabulut önceki gece saat 23.30 sıralarında evinin önünde tabancayla vurularak öldürüldü.

Köy halkından Cavit Arabacı yasak bölgede koyun otlattığı için bundan bir süre önce Belediye Başkanı tarafından uyarılmıştı. Uyarıya kızan Cavit Arabacı, eskiden de arası açık olan Belediye Başkanını önceki gün tek kurşunla öldürdü.

AP'li Belediye Başkanı Karabulut'u öldürerek kaçan sanığın bulunması için çalışılmaktadır.

BAFRA BELEDİYE BAŞKANINA BOMBALI PAKET GÖNDERİLDİ

Samsun Bafra'nın AP'li Belediye Başkanı Sefer Peker'e kimlikleri tespit edilemeyen kişiler tarafından açılınca patlamaya hazır ve tahrip gücü fazla olan bir bombalı paket gönderildi.

Paketi açmayan Peker, polise başvurunca, paket bomba uzmanları tarafından açıldı ve içindeki bomba etkisiz hale getirildi.

BURSA'DA BİR İŞÇİ AĞIR YARALANDI

Kemerçeşme Mahallesinde saat 01.00 sıralarında evinin önünde beklemekte olan İlyas Kara adlı bir işçi kimliği belirlenemeyen iki kişinin silahlı saldırısına uğradı. Saldırı sonucu üç kurşunla yaralanan İlyas Kara Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldı.

Olaydan sonra kaçan saldırganların kimliklerinin belirlenmesine çalışılıyor.

ELAZIĞ'DA BİR POLİS MEMURU YARALANDI

Dün akşam saat 23.10 sıralarında Elazığ 3. Şubede görevli polis memuru Cuma Beyaz özel arabası ile Sanayi Mahallesinde bulunan evine gitmekte iken Kırkputlar Boru Teneke Fabrikası civarında silahlı 4 kişi tarafından yolu kesilerek durduruldu. Otosundan indirildikten sonra tabancası alınan polis memuru Cuma Beyaz'ı kurşunla kalçasından yaralayan saldırganlar kaçmayı başardılar. Daha sonra Devlet Hastanesine kaldırılan polis memuru tedavi altına alındı.

Denizli'de üç ayrı yere önceki gece patlayıcı madde atıldı.

Vali Celal Kayacak, patlamaların TÖB-DER, Milliyetçi Toplum İş Konfederasyonu ve MHP il binalarının bulunduğu yerlerde meydana geldiğini ve bombaların ardarda patladığını söyledi.

Vali olaylar sırasında ölen ya da yaralanan olmadığını da açıkladı.

10 MİLYONLUK KAÇAKÇILIK

Tahran'dan hareket eden, Ağrı'nın Gürbulak sınır kapısından Türkiye'ye giren bir yolcu otobüsünde 41 milyon lira değerinde kaçak altın, 36 milyon 500 bin lira değerinde döviz ve 12 milyon 500 bin lira değerinde de çeşitli ülkelerin paraları karşılığı seyahat çeki ele geçirildi.

Gürbulak sınır kapısı Gümrük Müdürü Seylan Gürbüz dün saat 16.00 sıralarında yurda giren ve Tahran'dan İstanbul'a gitmekte olan 34.RZ.444 plakalı yolcu otobüsünde arama yapıldığını bildirdi. Arama sırasında gümrük memurları otobüste bir gizli bölme ortaya çıkardılar. Gizli bölmede kaçakçılık konusu altın, döviz ve seyahat çeki bulundu. Otobüsün iki şoförünün tutuklandığı, soruşturmanın derinleştirilerek sürdürüldüğü bildirildi.

TARSUS'TA 2 KİŞİ TUTUKLANDI

Tarsus'ta beş gün süren ve biri polis olmak üzere 7 kişinin ölümüne, 10 kişinin de yaralanmasına yol açan olaylardan sonra mahkemeye sevkedilen 47 kişiden ikisi tutuklandı.

Mahkemece tutuklanan iki kişinin kimliklerinin Ahmet Hizmetçi ile Recep Karataş olduğu açıklandı.

Tanıklık yaptığı için öldürüldüğü iddia edildi

ANKARA (ÖZEL)

Ankara'nın Akdere yöresinde üç gün önce öldürülen, Adem Pekmezci adlı ortaokul öğrencisinin yakınları, Adem Pekmezci'nin Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinde görülen ve mahkumiyetle sonuçlanan bir davada tanıklık yaptığı için öldürüldüğünü ileri sürdüler.

Yakınlarının ifadesine göre, ağabeyiyle tavla oynarken evinin penceresinden açılan ateş sonucu öldürülen Adem Pekmezci'nin, 11 Temmuz 1977 günü Abidinpaşa'da meydana gelen bir olayda sol eğilimli kişilerce kurşunlanarak yaralandığı öğrenildi.

Madur tanık olarak Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinde dinlenen Adem Pekmezci'nin tanık ifadesi sonucu olay sanıkları Feridun Açıkgöz, Erol Kaya 16'şar yıl 18 ay, Muharrem Kahraman ise 11 yıl 1 ay 10 gün hapse hüküm giymişti.

Adana Cezaevinde sağ görüşlü mahkumların kaçma girişimleri yarım kaldı

ADANA (ÖZEL)

Adana Kapalı Cezaevinde sağ görüşlü siyasi mahkumların görüş günü olan 4 Eylül tarihinde bir görüş kabininde adam geçecek kadar yerin telleri kesildi. Pencere parmaklıkları kesilemediği için kaçış gerçekleşemedi. Olaydan sonra yapılan aramada bir şey bulunmadı. Cezaevi savcılığı olayla ilgili olarak soruşturma açtı.

Adana Kapalı Cezaevinde sağ görüşlü mahkumların görüş günü olan 4 Eylülde 18 no'lu kabinin tellerinin kesildiği görüldü. Teller bir adam geçecek boyda kesilmişti. Parmaklıklar kesilemediğinden dışarı çıkma mümkün olmamakla beraber, dışardan istenilen herşeyin sokulabilmesi için yeterli yer açılmış oluyordu.

Durumun farkedilmesinden sonra, o gün sağ görüşlü siyasilerin görüş günü olmasına rağmen bütün koğuşlarda arama yapıldı. Aramanın üstünkörü olduğu ve bu yüzden bir şey bulunamadığı bildirildi. Tellerin kesilmesinde gardiyanların ihmali olduğu söylenmesine rağmen, gardiyanların dolapları ve üstleri aranmadı.

Olayla ilgili olarak nöbetçi gardiyanlar Halil Süzgün, Zeki Kavlak ve Kemal Kara ile görüşçü mahkum ve tutuklular hakkında soruşturma açıldığı cezaevi savcılığı tarafından belirtildi.

Bayramın ikinci günü yakalanan Sağmalcılar firarilerinden Ferhat Tüysüz'ün de olay sırasında sağ görüşlü siyasilerin koğuşunda olduğu belirtildi.

İzmir Mem-Der, DGB, DLB: "İGD'NİN TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASINA YAPTIĞI SALDIRIYI PROTESTO EDİYORUZ"

İZMİR

İzmir Mem-Der DGB ve DLB basına yaptıkları ortak yazılı açıklamalarında, İGD'nin, İzmir'de Türkiye Yazarlar Sendikası Fuar Kitap Sergisine yaptıkları saldırıyı protesto ettiler.

İzmir Mem-Der Başkanı Bayram Şen, İzmir DGB ve DLB yöneticileri imzasıyla yapılan basın açıklamasında şöyle deniyor:

"Hitler'in kitap düşmanlığını anımsatan bu eylem, Hitler mirasçısı İGD'nin ne denli demokrasi ve düşünce düşmanı olduğunu gözler önüne seriyor."

MHP' lilerle aynı koğuşta kalmak istemeyen bazı tutuklular Askeri Cezaevinde direniş yapıyor

ANKARA (ÖZEL)

MHP yanlısı komandolarla aynı koğuşlarda kalmak istemeyen bazı tutukluların Mamak Askeri Cezaevinde direniş başlattıkları öğrenildi. Direniş yapan tutuklular aileleriyle görüşe çıkmıyorlar.

Salı günü Mamak Askeri Cezaevinde MHP'li tutukluların saldırısı sonucu A Blokta kavga çıkmış, çok sayıda tutuklu yaralanmıştı. Kavga sonucu görüş iptal edilince de aileler komandolarla diğer tutukluların ayrı koğuşlarda kalmasını isteyerek Mamak yolunu bir süre trafiğe kapatmışlardı.

Önceki gün B Blokta da kavga çıktı. Bunun üzerine bu bloktaki komandolarla aynı koğuşta kalmak istemeyen bazı tutuklular görüşe çıkmayarak direnişe geçtiler.

Önemli anarşi olaylarının sanıkları olarak Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanan MHP yanlısı komandoların, Mamak Askeri Cezaevinde uzun süreden beri tertipler içinde oldukları ve diğer tutuklulara saldırmak suretiyle olay çıkarmak istedikleri belirtiliyor.

k.maraş olayları davasında...

TANIK ASLANHAN: "Sopalarını duvara dayadılar ve namaza durdular"

- *Şehir cereyanı kesilince duruşma oto farları ışığında tamamlandı*
- *Katliam sanıkları kuyruğa girerek tahliye talebinde bulundular*

İMAM MUSTAFA YILDIZ

ADANA (ÖZEL)

K.Maraş olayları duruşmasına önceki gün öğleden sonra tanık dinlenmesiyle devam edilen celsesinde sanıkların büyük çoğunluğu tahliye talebinde bulundular. Duruşmanın sonuna doğru şehir cereyanı kesilince mahkeme heyeti tahliye talepleri konusundaki kararı daha sonraya erteledi.

Namık Kemal Mahallesi olayları tanıklarının dinlenmesi sırasında Bağlarbaşı Camisinde sabah namazı kılarken olaylara tanık olan Sünni vatandaş İsmail Aslanhan şunları anlattı:

"Sabah namazı için camiye gittim. Cami her günkünden kalabalıktı. Olağanüstü bir durum vardı. Ahmet Fedakar caminin kapısında durup kimseyi dışarı çıkmaya bırakmıyordu. Camiye gelenler ellerindeki sopaları duvara dayayıp namaz kıldılar. İmam Mustafa Yıldız farzı kıldıktan sonra sünneti kıldırmadan namazı bitirdi. Caminin içindeki hoparlörden anons ediliyordu. Dışarıda da duyuluyordu. Camiden çıktıktan sonra kalabalık birkaç gruba ayrıldı. Grupların başında birer tane yönetici vardı, emir veriyordu."

Tanık İsmail Aslanhan'ın ifadesi üzerine sanık avukatları tanığa dini bilgi sorusu sordular. Namazlarda sünnetin ne zaman kılınmadığını söylediler. Bu arada Av. Çetin Alaybeyoğlu tanığa Bağlarbaşı Camisinde kaç tane direk bulunduğunu sordu.

Tanık Cuma Doğan da Muhtar Mehmet Yemşen'in bir elinde bayrak diğer elinde tabancadan büyük bir silahla saldırgan gruba önderlik ederken gördüğünü anlattı. Tanık Cuma Doğan ayrıca salonda oturan sanıklar arasında da muhtarla birlikte 4 kişiyi teşhis etti, eylemlerini anlattı.

Tanık Hüseyin Ünlüdere de Veli Yıldız'ın YSE binası yakınında arabasının önü kesilerek öldürüldüğünü gördüğünü anlattı.

Tanıkların dinlenmesi bittikten sonra sanık vekili avukatlar birçok sanığın tahliyesini istediler. Salonda bulunan sanıklardan 100'e yakını da kürsü önünde uzun bir kuyruk meydana getirerek tahliye talebinde bulundular. Bu arada tutuklu bulunan bütün kadınlar da tahliyelerini istediler. Hakkında dinlenen tanıklardan hemen tümünün kendisini bir elinde bayrak diğer elinde tüfekle saldırgan gruba önderlik ederken gördüklerini söylediği Muhtar Mehmet Yemşen de tahliyesini istedi.

ŞEHİR CEREYANI KESİLDİ

Sanıkların tahliye talebinde bulunmalarından sonra müdahil avukatlar konuşurken, şehir cereyanında meydana gelen bir arıza nedeniyle duruşma salonundaki lambalar söndü. Mahkeme heyeti, duruşmayı dışarıda bulunan arabaların farlarını salona doğru çevirterek tamamladı. Duruşma salonunda böyle olağanüstü durumlarda kullanılmak üzere bir jeneratörün bulunmaması da dikkati çekti.

Mahkeme heyeti şehir cereyanının kesilmesi nedeniyle tahliye taleplerini konusundaki kararı bugüne bıraktı. Duruşmalara bugün de sabahtan itibaren tanıkların dinlenmesiyle devam edilecek.

Üniversite kapısında !

Konya Selçuk Üniversitesinde kesin kayıtlar 10 Eylülde, DMMA' da ise 8 Ekimde başlıyor

KONYA (THA)

Konya Selçuk Üniversitesine bağlı Fen ve Edebiyat Fakültelerinde kesin kayıtlara 10 Eylülde başlanacak.

Üniversite Rektörlüğünden yapılan açıklamaya göre, kesin kayıtlar 28 Eylül Cuma günü mesai saati bitimine kadar sürecek.

Ayrıca üniversitenin yine Fen ve Edebiyat bölümleri için toplam 42 yabancı uyruklu öğrenci alınacağı açıklandı.

Fen Fakültesine 18 yabancı uyruklu öğrenci alınacak ve kayıtları 15-19 Ekim tarihleri arasında yapılacak. Fen Fakültesine başvuran adayların seçme sınavı 8 Ekim olarak belirlendi.

Edebiyat Fakültesine 24 yabancı uyruklu öğrenci alınacak ve seçme sınavları ise 21 Eylül günü yapılacak. Kesin kayıt tarihleri ise ayrıca belirlenerek açıklanacak.

Yabancı uyruklu öğrenciler her iki fakülte için seçme sınavı aday kaydını 1-15 Eylül tarihleri arasında yaptırabilecekler.

KONYA DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK AKADEMİSİNE KESİN KAYITLAR 8 EKİMDE BAŞLIYOR

Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde kesin kayıtlar 8-26 Ekim tarihleri arasında Cıvıloğlu'ndaki ana binasında yapılacak.

Akademinin, Mimarlık, Makina ve İnşaat Mühendisliği ile Tapu-Kadastro Mühendisliği bölümlerine, bu yıl toplam 240 öğrenci alınacak. Kesin kayıt işlemleri adayların bizzat başvurusu ile yapılacak.

Ayrıca akademiye bu yıl yabancı uyruklu öğrenci alınmayacak.

Tarihi Haydarpaşa Lisesi kapatılmak isteniyor

KORHAN ATAY

Kendilerine solcu diyen sahte solcu grupların eylemleri ile başedemeyen yetkililer çareyi Haydarpaşa Lisesini kapatmakta buldular.

1934'de Atatürk'ün emriyle öğrenime açılan Haydarpaşa Lisesi 45 yıllık tarihi boyunca içlerinden bir çok tanınmış kişi çıkan on binlerce öğrencinin eğitimine kucak açmıştı.

Bir süre önce 600'dan fazla öğrencisi bulunan yatılı kısmın kapatılmasına ilişkin bir resmi yazı okul yöneticilerine gönderilmişti. Bu öğrencilerden parasız yatılı olan 300'ünün diğer yatılı devlet okullarına gönderilmesi kararlaştırıldı. İçinde bulunduğumuz günlerde sınavlara devam edilen okuldan yatılı kısma yeni kayıt yapılmamakta idi. Bunun arkasından önceki gün gelen bir telefon emri ile gündüzlü bölümün kayıtları da belirsiz bir tarihe kadar durduruldu. Gündüz bölümüne kayıtlı 2000'in üzerinde öğrenci, okulun kapanacağı endişe içerisinde bekliyor.

OKULDAKİ HİZMETLİ VE MEMURLAR BAŞKA OKULLARA DAĞITILACAK

Öğretmenler dışındaki okul personelinin tümünü teşkil eden 80 hizmetli ve 30 memura kendilerine yeni yerler talep etmeleri bildirildi. Bu konuda personel üçer isim tespit edecek ve içlerinden uygun görülen yerlere tayinleri yapılacak. Bu tayinler nedeni ile büyük maddi külfetlerle karşılaşacak olan personel,huzursuzluk içinde.

Aynı akibetin kendi başlarına da geleceğini tahmin eden öğretmenler endişe içinde gelişmeleri takip ederlerken özellikle yaşamlarının 20-30 yılını bu okula veren yaşlı öğretmenler okulun kapatılması olasılığını üzüntü ile karşılıyorlar.

TÜM BUNLARIN NEDENİ...

45 yıllık tarihi ve 2600'ün üzerinde öğrencisi bulunan Haydarpaşa Lisesinin kapatılma olasılığını gündeme getiren neden, kendisine Devrimci Halkın Yolu diyen grubun başını çektiği toplam sayıları 20-25 kişiyi geçmeyen sahte solcu grupların okulda yuvalanmaya kalkışması. Okuldaki öğrencilerin büyük çoğunluğunun ilişkisinin bulunmadığı bu gruplarla baş edemeyen yetkililerin çareyi, öğrenimi sona erdirmekte bulmalarına şaşmamak elde değil.

İnsanın aklına ister istemez "Şu okullar olmasa Maarif'i idare etmek ne kadar kolay olurdu" diyen bir zamanların Maarif Nazırı geliyor.

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜNÜN AÇIKLAMASI

Konuyla ilgili olarak görüştüğümüz İstanbul Milli Eğitim Müdürü Hızır Ekşi, okul binasının harap durumda olduğunu, bu nedenle yatılı bölüme öğrenci almanın bu şartlar altında olanak dahilinde olmadığını belirterek, okulun tamiri için gereken harcamaların ise bugün için karşılanamayacak boyutlarda olduğunu vurguladı. Hızır Ekşi, sözlerine devamla, gündüzlü bölüme kayıtların tamiratla ilgili araştırmalar sonuçlanıncaya kadar durdurulduğunu, kısa bir süre sonra kayıtlara yeniden başlanacağını açıkladı.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Mahkeme-i Kübra

Fotoğraftaki bu manzaranın hesabını mahkeme-i kübra'da vereceklermiş.

Yani, öteki dünyada kurulacak olan mahkemede.

Ökkeş Kenger bu dünyadaki Adana Sıkıyönetim Mahkemesinde söylemiş bunu. "Biz meşru müdafaa yapıyoruz. Hesabı ancak mahkeme-i kübra'da veririm" demiş. "İşkence gördüm, kulaklarım duymuyor, gözlerim görmüyor, ayaklarım tutmuyor" diye de eklemiş.

Böylece "görmedim, duymadım, bilmiyorum" demelerinin gerekçesini açıklamış. Tek ayak üstünde ifade vermelerinin nedenini anlatmış.

Daha sonra da sanıklardan 100'ü tahliye talebinde bulunmuş, Çoğu, tanıklar tarafından katliamda elebaşılık yaptıkları kanıtlananlar.

Tahliye talep etmekle şunu demek istiyorlar: "Biz bu işin hesabını size değil, mahkeme-i kübra'ya vereceğiz. Onun için duruşmaları öteki dünyaya erteleyin. Bizi de bırakın gidelim."

* * *

Duruşmaların başlamasından üç ay sonra CHP nihayet davaya müdahil olarak katılmaya karar verdi. Talebi mahkeme tarafından kabul edildi. CHP'nin katılması, soruşturmanın daha da aydınlanması için önem taşıyor.

Ökkeş Kenger ve MHP'li avukatlar önceki günkü duruşmada şaşkınlığa düşüp bazı gerçekleri ağızlarından kaçırıyorlar.

Kenger'in çoktan beri bağladığı dili birdenbire çözülüyor. Önce, "İllegal çalışmamız vardı" diyor. Sonra ağzından çıkanı terkedip, "pardon, yanlış söyledim, illegal çalışmamız yoktur" diye düzeltiyor. İllegal çalışma deyince de aklına hemen ETKO geliyor. Soran olmuş gibi "ETKO diye birşey yoktur. Biz kendi Türklerimizi kurtaramadık, esir Türkleri nerden kurtaralım" diyor.

Kenger, bomba yapımcısı olduğu örgütün varlığını inkara devam ederken, Uşak'ta yakalanan ülkücülerin evlerinden ETKO afişleri çıkıyor.

CHP adına müdahil dilekçesi veren Emin Değer'in talebi, MHP'li avukatlar tarafından "davanın sürüncemede bırakılması" diye niteleniyor. Hergün gazetesi de "CHP müdahale dilekçesi vererek dünkü duruşmaların yapılmasını engelledi" diye çok "zekice" bir suçlama bulmaya çalışıyor.

Dertlerinin sebebi: CHP'nin duruşmalara katılmasıyla, Çiçek Sinemasına bomba atılması ve CHP binasına yapılan saldırının daha da açıklığa kavuşacağından korkmak.

* * *

Ferhat Tüysüz, itirafları bütün gazetelerde ve TRT'de yayınlandıktan 15 gün sonra Hergün gazetesine bir mektup yazmış. "MHP ve ÜGD ile hiç bir ilişkim yok" demiş. Hergün gazetesi de mektubun fotokopisini yayınlamış.

İlahi Hergün, elinden gelse Ferhat Tüysüz'ün cinayetlerini de mahkeme-i kübra'ya erteleyeceksin ama mızrak bir türlü çuvala sığmıyor.

1955 yılından bu yana yaşamını ve çalışmalarını Nevşehir'in Derinkuyu kasabasında sürdüren sanatçımız, İstanbul Üniversitesinin bahçesindeki "Atatürk ve Gençlik" heykelini, Anıtkabir duvarlarındaki birçok kabartma resmi ve "Arslanlı Kapı"yı yapmıştır. Kendisi ile yaptığımız söyleşiyi aşağıda sunuyoruz:

Heykeltraş Hakkı Atamulu çalışırken.

Heykeltraş

HAKKI ATAMULU:

"Halkın kültür düzeyini yükseltmek için seferber olmalıyız"

Selim Şalı

Kendinizden ve öğrenim sürecinizden sözeder misiniz?

● 1912 yılında Nevşehir'in Derinkuyu ilçesinde doğdum. İlkokul dahil, lise bitimine kadar ağabeyimin yardımı ile okudum. Orta okulu İstanbul'da, liseyi Bursa'da bitirdim. O zamanlar ilerisi için resim bölümünü düşünüyordum, ancak heykel bölümüne girebilmenin daha kolay olduğunu öğrenince onu seçtim. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi heykel bölümü öğrencisi oldum.

Yüksek öğreniminizi nasıl tamamladınız?

● Önceleri Mahir hocanın talebesi idim sonra 2. Dünya Savaşının başlaması ile Alman faşizmine ters düşen heykeltraş Belling, ülkemize geldi. Yıl 1933-34'tü, 2,5 yıl onunla çalıştım.

— Bu yıllar Cumhuriyetin kuruluş yılları oluyor. Sanatçılar bu dönemi nasıl benimsiyorlardı?

● Atatürk'ün teşviki bizde büyük bir itici güç idi. 'Yabancı özentisinden ıraktık" Yerli olsun da ne olursa olsun derdik. Büyük çapta adam olalım anlayışının temelinde bu memlekete birşeyler yapabilmek ruhunu taşıyorduk. Daha sonra 1936'da Berlin'e gittim Berlin Teknik Okulunda Hitler'in etkisindeki heykeltraş Arno Breker ve Garbe ile çalıştım.

— Döndünüz ve çalışmaya başladınız, nasıl gerçekleşti ilk çalışmalarınız?

● O zamanlar heykeltraşlar okullarda hoca olarak kalır ve piyasaya iş yaparlardı. Biz üç arkadaş ilk kez bunu uygulamayıp piyasaya girdik. Tabii önceleri bizleri büyük işlere yanaştırmadılar. İlk olarak Malatya'daki "Atlı İnönü" heykelini yaptım, sonra da Anıtkabirde çalışmaya başladım "Arslanlı Kapı, Rölyeflerin bir kısmı dört kule" benim eserimdir. Yavuz Göney ile birlikte üniversite bahçesindeki "Atatürk ve Gençlik" heykelini yaptık. 1955'te Derinkuyu'ya geldim.

Burada birçok çalışmalar yaptınız önce amacınızı, sonra da bu doğrultudaki çalışmalarınız neler oldu anlatır mısınız?

● Kendi halinde bir Orta Anadolu kasabası olan Derinkuyu'ya birşeyler yapmak düşüncesi, beni bunları yapabilmek için önce Belediye Başkanı olmam gerektiğine inandırdı. Aslında politikanın içine bu denli girmeyi hiç istemedim. 1968 yılında park projesini çizdim ve çalışmalara zorluk ve yokluk içerisinde başladım. 14 metre yüksekliğinde alanlığıyla bir Atatürk heykeli ile irili ufaklı birçok heykelin yanında yüzme havuzu, bin kişilik bir anfi-tiyatro, kütüphane, paten sahası modern mimari tarzında bir cami ve oturma salonu yaptım. Kasaba içerisinde 10 odalı bir hamam ve spor sahaları çalışır durumda olmalarına rağmen işletilmiyor. Bazılarının inşaatları yarıda kaldı, bazı heykellerime balyoz indirildi. Benden sonra gelen ve yine CHP'li olan Belediye Başkanının önem vermemesi parkın günden güne ölmesine neden oluyor. Tekrar belediye başkanlığına adaylığımı koymak için CHP delege listesine girdim ve veto edildim.

— Ülkemizin geleceği açısından kendi tecrübeleriniz ışığında günümüz sanatçılarının görevleri konusundaki düşünceleriniz?

● Öncelikle parti çekişmelerinin her zaman zarar verdiğini söyleyebilirim. Büyük kapitalist devletler istedikleri ülkeyi elde etmek için her türlü yolu uygularlar ancak Üçüncü Dünya Ülkeleri ile sıkı ilişkilere girmek ve bir bütün olmak onların korkulu rüyasıdır.

Sanatçının rolü ülkede yok edilmeye çalışılmıştır. Hep geri plana itilmiştir. Sıyrılıp öne çıkmak gerekli derim, günün koşullarına uygun eserler verilmelidir derim. Seferber olup ülkenin çeşitli yörelerinde sanat günleri yapılmalı, toplumun ayağına gidip kültür seviyelerinin yükseltilmesine yardımcı olunması gerekir derim.

Teşekkür ederim.

Kültür ürünlerinin Türkçeleştirilmesinde ödenecek ücretler belirlendi

Kültür Bakanlığı, kültür ürünlerimizin derlenmesi, katalog fişlerinin çıkarılması ve Türkçeleştirilmesi amacıyla, bu görevlerde çalıştırılacak kişilere ödenecek ücretleri bir yönetmelikle belirledi.

Yönetmelik gereğince, eski kuşaklardan günümüze değin gelen yazma ve basma eserlerin katalog fişlerinin derlenmesi, şer'i sicillerin Türkçeleştirilmesi ve fişlenerek derlenmesi, eski yazı bilen ve konu hakkında bilgisi olan kişilere yaptırılacak.

Eski yazı basma ve yazma eserlerin katalog fişlerinin çıkarılmasında ve değerlendirilmesinde yazma eserler için sayfa başına 75-150, basma eserler için 50-75 lira ödenecek.

Şer'i sicillerin illere göre düzenlenmesi, Türkçeleştirilmesi ve kataloglarının hazırlanmasında çalıştırılacak kişilere de sayfa başına 150-250 lira ödenecek.

Derleme işlerinde görevlendirilecek kişileri üç uzmandan oluşturulacak değerlendirme kurulları belirleyecek.

Pontecorvo'nun "Umacı" filmi tedhiş olaylarını konu alıyor

İtalyan sinemacısı Gillo Pontecorvo'nun Venedik Film Şenliğinin kapanışında gösterilen "Umacı" adlı filmi, konusunun güncelliği dolayısıyla büyük ilgi çekti.

Bir macera filmi görünümünde olan "Umacı" gerçekte, İspanya Başkanı Amiral Carrero Blanco'nun 1973 yılında Madrid'de öldürülmesi olayını geriye dönüşlerle işliyor. Bilindiği gibi, Blanco bombalı bir saldırı sonucunda otomobiliyle birlikte havaya uçurulmuştu.

Pontecorvo sağcı dikta yönetiminin Başbakanı Blanco'nun öldürülmesi olayını siyasal nedenli tedhiş olaylarını kınamak ve toplumsal alanda değişikliklerin ancak örgütlü ve kitlesel mücadele ile gerçekleştirilebileceğini vurgulamak amacıyla çevirmişti.

1959 yılında "Cezayir Savaşı" adlı filmi ile Venedik Film Şenliğinde "Altın Aslan" ödülünü kazanan Pontecorvo son filmi olan "Umacı"da, Blanco'ya karşı düzenlenen suikastın hazırlanışını ve gerçekleştirilişini bütün ayrıntılarıyla anlatmakta, özellikle tedhişçilerin ruhsal durumları üzerinde durmaktadır.

"Yağmalanan Kültür Mirasımız"

Mehmet Yeşil

"Hangi kıtada olursa olsun, bir bölgenin kültürel oluşumunun herhangi bir değer ifade ettiğine dair birliğe ihtiyaç duyulursa Anadolu'nun medeniyete ışık tutan toprakları, bu birliği elde etmeye yarayan en elverişli konulardan birini teşkil eder" diyor Dr. Reinhard Stevig, "Anadolu Bölgesinde Kültür Gelişmeleri" adlı kitabında,

Anadolu binlerce yıllık geçmişe sahip bir yöre, binlerce yıldır devletler kurulmuş, devletler yıkılmış ve binlerce yıldır üst üste kültürler birikmiş, medeniyetin beşiği olmuş; coğrafi yapısı nedeniyle ekonomik ve kültürel anlamda tam bir köprü işlevi görmüş. Anadolu'nun bu özgün yapısı, günümüz ve geleceğimiz açısından bizlere ışık tutmaktadır.

Yukarıda genel tanımı yapılan olguların özeldeki en önemli maddi ürünleri "Eski eserlerimizdir." Emperyalizm ortaya çıktığından bugüne kadar ulusların kültürel mirası olan eski eserleri de yağmalamış ve yağmalamaya devam ediyor. Ülkemiz doğal kaynakları sömürüldüğü her dönemde mutlaka eski eser varlıklarımızın da sömürüldüğünü görüyoruz. Emperyalizm ekonomik sömürüsünü gizleyemez duruma gelse bile, "eski eser" sömürüsünü uzun yıllar gizlemeyi ve sürdürmeyi bilmiştir. Her yıl ülkemizden binlerce eser yurt dışına kaçırılıp Amerika, İngiltere, Fransa gibi ülkelerin müzelerini ve özel kolleksiyonlarını süslüyor. Bizim gibi Üçüncü Dünya ülkeleri de bu yağmalamanın eserlerini geri almak için çalışıyor ve bu konuda mücadele veriyor, çalınan eserlerini geri istiyor. 1972'de ülkemizi ziyaret eden İCOM Başkanı (Seylan Müzeler Müdürü Dr. Dasıvla) "Şayet meşru olmayan yollardan elde edilen bütün tarihi eserler sahiplerine geri iade edilecek olursa, dünyadaki pekçok ünlü müze kapılarını kapamak zorunda kalırdı" diyerek meseleyi tüm çıplaklığıyla ortaya seriyor.

Eski eserlerimizin yağmalanması Osmanlı İmparatorluğundan beri devam edegelir. Osmanlı İmparatorluğu dışardan borç almaya başladığı günden, günümüze kadar borç aldığımız ülkeler, ekonomik koşullar öne sürerken bunun yanında kültürel koşulları da öne sürüp bu yolla sömürülerini devam ettiriyorlar. Osmanlı Padişahları "Benim ülkemde taştan çok ne var" anlayışıyla birçok eski eserin çarçur edilmesine neden olmuşlar. Bugün de en önemli sorun devletin bu alana gösterdiği ilgisizliktir.

Türkiye'de eski eser kaçakçılığının çeşitli yolları vardır. Kaçakçılık, uluslararası şebekeler tarafından sürdürülür. Milli Eğitim Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı arasındaki yazışmalarda "eski eser kaçakçılığının yabancı elçilik kanallarıyla diplomatik yollarla yürütüldüğü" belirtiliyor.

Osman Hamdi Bey döneminde çıkarılan Asar-ı Atika nizamnamesinde, Türkiye'de eski eserler kaçakçılığıyla ilgili bir maddeye rastlamak mümkün değil. Ancak 1973 yılında yürürlüğe giren 1710 sayılı yasanın 22. maddesi her ne sebeple olursa olsun eski eserlerin yurt dışına çıkarılmasını yasaklıyor. Geçtiğimiz aylarda 1710 sayılı yasanın 22. maddesinin değiştirilmesi için Kültür Bakanlığı tarafından meclise öneride bulunuldu ve bu konudaki tartışmalar yeniden gündeme geldi.

Eski eser kaçakçılığının önlenmesi için çeşitli öneri ve düşünceler var. Halkın eğitiminden, cezai önlemlere kadar çeşitli yollar düşünülüyor ve herşeyden önce Türkiye arkeologları kültür mirasımıza sahip çıkmada kararlı. Bu kültürel varlığımızın korunmasını sağlayacak en önemli etkenlerden biri de basın ve TRT'nin konuya eğilmesidir. Arkeologların, Kültür Bakanlığının ve yurttaşların görüşlerinin basın ve TRT aracılığıyla yansıtılması ve bu alanda yaygın bir kamuoyunun oluşturulması tartışmalara ışık tutacaktır.

Genel Müdür Vekili Sağesen, sporumuzun geri kalmışlığının temelinde tesis sorununun yattığını söyledi

"Spor tesislerini bugüne kadar yeterince halkın ayağına götürmedik"

● Sağesen, sporumuzu geliştirmek için okullara da gitmek gerektiğini belirtti ve Milli Eğitim Bakanlığı ile temas kuracaklarını söyledi

ANKARA— Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili H. Avni Sağesen sporumuzun geri kalmışlığının temelinde tesis sorununun yattığını, bu sorunu çözüme kavuşturmadan bir atılım beklemenin hayalcilikten öteye geçmeyeceğini belirtti ve "Tesislerimizi halkın ayağına götürebildiğimiz gün, geri kalmışlığımıza en etkin neşteri atmış olacağız" dedi.

Sağesen konuyla ilgili olarak özetle şunları söyledi:

"Bugün sporda geri kalmışsak, bunun temel nedenlerinden birincisi spor tesislerini yeterince halkın ayağına götürememiş olmamızdır. Tesis sorunlarını bilen bir kişi olarak çalışmalarımın ağırlık noktasını tesisler oluşturacaktır. Daha önce başlattığımız çalışmalar doğrultusunda spor tesislerimizi gereksinme duyulan bölgelere yayacağız."

Sağesen, ayrıca sporumuzu geliştirmek için okullara da gitmek gerektiğinin önemini belirtti ve bunu sağlamak için Milli Eğitim Bakanlığı yöneticileriyle önümüzdeki günlerde temas kurulacağını söyledi.

İngiliz Hükümeti, ırkçı G.Afrika ile maçlara evet dedi

● 1976 Montreal Olimpiyatlarında, aynı G.Afrika takımıyla maç yaptığı için Yeni Zelanda'nın oyunlara alınmamasını isteyen 20 Afrika ülkesi, bu istekleri yerine getirilmeyince olimpiyatlardan çekilmişlerdi

● İngiliz Hükümetinin bu tutumuna basın ve spor kuruluşları tepki gösteriyor

ANKARA (THA) Irkçı Güney Afrika'nın Milli Rugby takımının İngiltere'de maçlar yapmasına İngiliz hükümetince izin verilmesinden sonra, çeşitli basın ve spor kuruluşlarının tepkileri büyüyor.

Bu konuda çeşitli görüşlere yer veren "Scotsman" gazetesi, gerek İngiltere hükümetini gerek bazı spor kuruluşlarının siyasal gerçeklerden habersiz olduklarını yazdı.

Bu arada, İngiltere hükümetinin maçlara izin vermesinin Güney Afrika da uygulanmakta olan ırk ayrımını şiddetle kınayan ve bu türde karşılaşmalar yapılmasını reddeden İngiliz Uluslar Topluluğu sözleşmesine de aykırı olduğu belirtildi.

Bilindiği gibi ırkçı politika izlemekte direndiği ve siyah ırktan kişilerle, beyazların birlikte spor yapmalarını yasakladığı için Güney Afrika, 1970 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesinden ve Uluslararası Federasyonlardan çıkarılmıştı. 1976 Montreal Olimpiyatlarında aynı Güney Afrika Rugby takımıyla maç yaptığı için Yeni Zelanda'nın oyunlara alınmamasını isteyen 20 Afrika ülkesi, bu istekleri yerine getirilmeyince Olimpiyatlardan çekilmişlerdi. Montreal Olimpiyatları da Afrikasız, yani bayrağındaki beş halkadan birinin eksiğiyle yapılmıştı.

SPOR ve OLAYLAR

musa sezer

Yenilgilerin etkileri

Bilmem dikkat ettiniz mi? Amatör olsun, profesyonel olsun tüm spor kulüpleri şampiyonluk sloganları ile sezona giriyorlar. Amaç, dilek olarak güzel... Ama hepsinin şampiyon olması olanak dışı. Her kümeden bir şampiyon çıkar.

Böyle bir coşku ile sezon açılır. Sonra ne olur? Müsabakalar kazanıldıkça yönetici, antrenör, sporcu hatta taraftar ilişkileri ballı böreklidir, herkes birbirini göklere çıkarmakta yarışır. Bu durum ne kadar sürer? Takımlar kötü sonuçlar almaya görsün... Ortalık hemen karışır. Herkeste bir kötümserlik başlar, şampiyonluktan ümit kesilir. "Bu takım bir daha belini doğrultamaz" diyenler çoğalır. Bu durumlarda batılı çare, doğulu suçlu arar. Bizde de her işimizde olduğu gibi bir suçlu aranmaya yönelik politik kulisler oluşur. Yoğun bir çalışma(!) sonunda günahsız bir suçlu bulunur. "Psikolojik durum", "moral" gibi sözlerle, bir iki sporcuyu suçlamakla bu yenilgileri başka yöne çevirmek, sonucu değiştirmez. Kulüplerimiz yaptıkları transferlere (oyuncu, antrenör), bilgiçlerin parlak sözlerine güvenerek, çayı görmeden paçaları sıvayıp kağıt üzerindeki şampiyonluğa olmuş bitmiş gözü ile bakarlar. Maçlar başlayıp bir iki kötü sonuç alınınca da bu hayal perdesi yıkılıverir, kötümserlik başlar. Liglerin ikinci haftası sonunda özellikle bir kaç kulübümüzde durum böyle gibi.

Olmuş mu olmamış mı... Masal mı, gerçek mi?.. Bilmiyorum. Bir Türk ahçısı İtalya'ya gitmiş. Oranın en iyi ahçısından spagetti reçetesini almış, yurda dönmüş. Reçeteye göre yapmış olmamış... Bir daha bir daha yapmış, olmamış. Tekrar İtalya'ya gitmiş. Durumu İtalyana anlatmış. İtalyan gülerek. "Buradaki gibi olmasını istiyorsan buranın havası ile suyundan da götürmen gerek" demiş.

Unutmamak gerekir ki...En iyi bir sporcunun bile yeni girdiği kulübün havasına, suyuna uyum sağlaması için zaman ister.

Ancak ülkemizde yıllardan beri aynı sahneler tekrarlanmaktadır. Liglerin başında olsun sonunda olsun her kötü sonuç alındığında, ya da kötü oyun oynandığında yöneticiler, futbolcuları suçlayarak kendilerini aklamaya çalışmaktadırlar.

Diyarbakırspor - Fenerbahçe maçının gözlemcisi, hakemi haklı buldu

ANKARA— Diyarbakırspor-Fenerbahçe maçının gözlemci raporu Futbol Federasyonuna geldi.

Adana bölgesine mensup gözlemcinin, karşılaşmayı yöneten Oktay Taner'e 10 üzerinden 9 puan verdiği bildiriliyor.

Bu arada raporda Fenerbahçe'nin mağdur edildiği yolunda hiç bir görüşe rastlanılmadığı, Diyarbakırspor'un attığı gollerde ofsayt olmadığı belirtiliyor. Futbol Federasyonu yetkilileri, bu rapor üzerine Oktay Taner'in dinlendirilmesinin söz konusu olamayacağını söylediler.

Ayrıca Oktay Taner'in ileride yapılacak kritik ve zor maçlarda da görev yapabilecek kapasitede olduğu bildiriliyor.

Trabzonspor yenilgisinden sonra, teknik heyet istifa etmişti

Orduspor'u maçlara eski futbolcu Yener ve takım kaptanı Üstün hazırlayacak

● Ongun, Orduspor'un en kısa zamanda toparlanacağını öne sürdü

ANKARA—AA Geçen sezon Türkiye ligini dördüncü olarak kapatan ve Türkiye'yi Avrupa'da temsil etmeye hak kazanan Orduspor'un 1979-80 sezonuna iki yenilgi ile başlaması ve teknik kadronun istifasının Orduspor Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmesinden sonra bir açıklama yapan Başkan Ongun Akın "Orduspor'un en kısa zamanda toparlanacağından kimsenin şüphesi olmasın" dedi.

Trabzonspor yenilgisinden sonra istifa eden İdari Menejer Fikret Ayabakan, Teknik Direktör Necip Cemal Gökalp ve Antrenör Osman Aydın'ın kulüpten ayrılmaları üzerine Orduspor'u eski futbolculardan Yener Çelik ve yardımcısı, takım kaptanı Üstün maçlara hazırlayacak.

Split'e gidecek kafilemizin gidiş - dönüş programı kesin şeklini aldı

ANKARA(ÖZEL) Akdeniz Oyunları için Split'e gidecek olan kafilemizin gidiş dönüş programı kesin şeklini aldı.

Buna göre 88'i sporcu olan 142 kişilik ilk kafile 13 Eylül günü Yeşilköy'den Yugoslavya'ya hareket edecek. İlk kafilede genel yöneticiler, doktorlar ve masörlerle birlikte atıcılık, boks, jimnastik, güreş, judo, masa tenisi, tenis, yüzme ve voleybol ekiplerinin yöneticileri ve sporcuları bulunacak.

İkinci kafile ise 18 Eylülde Yugoslavya'ya gidecek. İkinci kafilede ise atletizm, bisiklet, eskrim, futbol, halter, hentbol, okçuluk, yelken ve sutopu ekiplerinin sporcuları ve yöneticileri yer alacak.

Yapılan açıklamaya göre Yugoslavya'ya giden bu kafilelerimiz 25 ve 30 Eylülde iki kafile halinde yurda dönecekler.

Atletlerimizden madalya beklenmiyor

(2)

Hazırlayan İzzet Sefa

18 Eylülde Split'e hareket edecek olan atletlerimizden madalya beklenmiyor ama, yeni Türkiye rekorlarını kırmaları da olanaksız değil.

110 metre Engellide İlhan Ağırbaş Türkiye rekorunu kırabilecek en güçlü atletimiz. 14.3'lük Türkiye rekorunun sahibi olan İlhan Ağırbaş, Fuar Oyunları Atletizm yarışlarında 14.8'lik bir derece yapmıştı.

Yaklaşık bir aydır kampta bulunan atletlerimiz; Akdeniz Oyunları öncesi Balkan Atletizm Şampiyonası ile Fuar Oyunları Atletizm yarışları deneylerinden geçtiler.

Geçtiğimiz hafta İzmir'de yapılan Fuar Oyunlarına, Akdeniz Oyunlarına katılacak atletlerimizin hemen hepsi katıldı. Bu yarışlara Veli Ballı, Ekrem Özdamar ve Mehmet Terzi katılmadı. Fuar Oyunlarında Üç Adım Atlamada Temel Erbek 15.61, 1500 metrede Serment Timurlenk 3.49, 5000 metrede Necdet Ayaz 14.61, 1500 metrede Neşe Çetin 4.24. 9, Sırıkla Yüksek Atlamada Tayfun Aygün 4.60, 100 metrede Alev Duygulu 12.1, 200 metrede yine Alev Duygulu 25.1'lik bir derece yaptılar.

Akdeniz Oyunlarına katılacak atletlerimiz arasında hoşnutsuzluk dikkati çekiyor. Balkan Şampiyonası sonrasında meydana gelen olaylar, Akdeniz Oyunlarına katılacak atletlerimizin tespiti konusunda takınılan tepeden inmeci tavırlar, bazı atletler tarafından huzursuzluğun kaynağı olarak gösteriliyor.

Atletlerimizin anlattıklarına göre, Split'e gidecek sporcuları Balkan Atletizm Şampiyonasından dönerken Muharrem Dalkılıç ile Temel Erbek saptadı. Saptanan bu isimler, daha sonra Split'e gidecek sporcular olarak kamuoyuna açıklandı.

Bunun dışında Atletizm Federasyonu Seçici Kurulunda bulunan Doğan Demirhan'ın istifası kuvvet kazanıyor. Demirhan'ın istifa nedeni olarak da isimlerin tespitinde kendisinin görüşlerinin alınmaması gösteriliyor. Bu arada Federasyon Seçici Kurulunda bulunan Tayfun Aygün'ün de istifa edeceği söylentileri var.

Başından beri başarı grafiğinde sürekli bir düşüş gösteren atlerimizin bu şartlar altında Akdeniz Oyunlarında başarılı olması sürpriz olacaktır.

110 metre Engellide 19 .3 ile Türkiye rekorunun sahibi olan İlhan Ağırbaş'ın Akdeniz Oyunlarında bu rekoru kırması bekleniyor. Ancak İlhan Ağırbaş geçtiğimiz hafta İzmir'de yapılan Fuar Oyunları Atletizm yarışlarında 14.8'lik bir derece yapabildi.

Necdet Ayaz 5.000 metrede güçlü rakipleriyle yarışacak.

Kurtuluşçular...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Antalya'da CHP içindeki ayrılıklar geçtiğimiz hafta için de su yüzüne çıkmış uzun süredir CHP örgütü içinde faaliyet gösteren Kurtuluş grubu yanlıları partiden istifa etmişti. Aralarında CHP İl yönetim Kurulu ve Belediye Meclisi üyesi Remzi Kara'nın da bulunduğu 42'si delege, 19'u parti üyesi yüzün üzerindeki kişinin, Kurtuluş grubunun Antalya'da bağımsız senatör adayı çıkarması nedeniyle istifa ettikleri belirtilmişti. İstifa nedeni, bu kişilerin Kurtuluş grubunun adayı Abdullah Akın'ı desteklediklerini açıklamalarıyla da doğrulanmıştı.

Ancak istifa ettikleri açıklananlardan Turan Özdemir, Adil Oktay, Mehmet Ali Suna, Şeref Çelik, Yusuf Yıldırım CHP İl Başkanlığına birer yazı ile başvurarak, kendilerine boş kağıda imza attırıldığını, bu kağıtların daha sonra başkaları tarafından doldurulduğunu ve istifalarının sözkonusu olmadığını belirttiler.

Öte yandan Antalya CHP Milletvekili Ömer Buyrukçu, yaptığı açıklamada, "ayrılanların zaten CHP ile ilişkisi yoktu. Bunların ayrılması CHP'yi güçlendirir" dedi. Bir süre CHP'li gibi gözükenlerin artık yüzünün açığa çıktığını belirten Buyrukçu, bu istifalarla halkın CHP'ye güveninin artacağını söyledi.

55 bin maden işçisi...

(Baştarafı 1.Sayfada)

den işçisinin greve çıkmak için Ankara İş Mahkemesinin 18 Eylül'de vereceği kararı beklediğini açıkladılar.

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (ZMİS) ile Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ) ve Türkiye Kömür işletmeleri (TKİ) arasında toplusözleşme maddelerinin uygulanmaması nedeniyle çıkan uyuşmazlık, Yüksek Uzlaştırma Kuruluna gitmiş, Yüksek Uzlaştırma Kurulunun sendikayı haklı bulması üzerine ZMİS grev kararı almıştı. Daha sonra işveren durumundaki TKİ, Ankara İş Mahkemesine başvurarak grev uygulamasının ihtiyati tedbir kararı ile askıya alınmasını sağladı. Ankara İş Mahkemesi bu konudaki kesin kararın 18 Eylül'de yapılacak duruşmada verecek,

Maden işçilerinin başta sağlık sorunları olmak üzere birçok sorunun yıllardır çözülmediğini toplusözleşmenin uygulanmadığını ve işçilerin artık beklemeye tahammülü olmadığını belirten Mehmet Tezer 18 Eylül'de Ankara İş Mahkemesinin grevin yasallığını onaylayacağına kesinlikle inandıklarını söyledi.

İSTİHSAL BEKLEMESİNLER

Tezer, bir soru üzerine Bakanlar Kurulunun grevleri ertelemesi halinde hiç kimsenin işçiden istihsal beklememesini istedi ve şöyle dedi:

"Böyle bir şeye girişirlerse Hükümet zannetmesin ki ocaklarda istihsal olur. İşçinin sorunları çözülmeden erteleseler de artık kimsenin tahammülü kalmadı. Bunları defalarca Başbakana bizzat anlattık. Taşkömürünün önemini bilmezlerse kendileri bilirler. Biz en son uyarımızı da yaptık. Bundan sonra doğacak durumdan kendileri sorumludur".

Basın toplantısında konuşan Türk-İş 1. Bölge Başkanı İsmail Topkar da Türk-İş'in bütün gücü ve olanakları ile Zonguldak maden ocaklarında başlayacak bir grevi destekleyeceğini belirtti.

İKİ GREV ERTELENDİ

Öte yandan Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü Alpagut-Bodurga Linyit İşletmeleri Müessesesi (APL) Afşin-Elbista Linyitleri İşletmeleri Müessese (AEL) ve Kömür Satış ve Tevzii Müessesesi Müdürlüğü (KST) işyerlerinde, Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu tarafından alınan grev kararının uygulanmasını 30 gündür erteleyen Bakanlar Kurulu kararı dünkü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Bakanlar Kurulu ayrıca Petrol-İş Sendikasının Mobil Şirketinin Ankara'daki Genel Müdürlüğü ile Batman ve Adana Bulgur dağındaki işyerlerinde başlattığı grevle şirketin ilan ettiği loKavtı da bir ay süreyle erteledi.

Türk-İş,...

(Baştarafı 1.Sayfada)

İş Yönetim Kurulunun kararı bugün kamuoyuna açıklanıyor.

Bilindiği gibi Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide önceki gün yaptığı açıklamada Türk-İş'in talepleri konusunda hükümetçe hazırlanan ve Yönetim Kurulunda görüşmeleri sürdürülen raporun üç ana bölümden oluştuğunu açıklamış, içeriği konusunda bir açıklama yapmamakla birlikte raporun üç ana bölümünün ekonomik olaylar, çalışma hayatı ve yasal sorunlardan oluştuğunu açıklamıştı.

Şide ayrıca toplantıda Türk-İş'e yapılan saldırıların da ele alındığını ve bu konuda önlem alınması için İçişleri Bakanlığına başvurulduğunu söyleyerek çalışmalar sonunda hazırlayacakları bir raporu Başbakana sunarak önlem alınmasını isteyeceklerini bildirmişti.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ve Genelkurmay Başkanı Kenan Evran'ın demeçlerini son derece önemli bulduklarını belirterek, CHP ve AP'nin asgari müştereklerde işbirliği yapmaları konusunun Türk-İş Yönetim Kurulunun toplantısının gündeminde önem kazandığını söylemişti.

Bu arada sosyal-demokrat sendikacılar adına bir açıklama yapan Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Cevdet Selvi, seçimlerde bir partiyi destekleme kararında olduklarını söyledi.

Çeltek'te...

(Baştarafı 1.Sayfada)

ninde sel sularının madene dolmasıyla yeraltında mahsur kalan 16 işçiyi kurtarma çalışmaları 185 saattir sürüyor. Madene indirilen üç motor çarşamba gecesi geç saatlerde çalıştırılabildi.

Büyük Çeltek madeninde üç gündür bekleyen üç su motoru, Yeni Çeltek'ten çarşamba günü getirilip madene indirilebildi. Motorlar çarşamba gecesi geç saatlerde çalışmaya başladı.

Yetkililer, dipteki çamurun sel sularının çekilmesinden sonra temizlenebileceğini belirttiler. Ancak çamur tulumbaları olmadığı için küreklerle ve vagonlarla çamur temizleme çok uzun sürüyor. Yetkililer daha önce de ancak çamur temizlendikten sonra işçileri yaşayıp yaşamadığının belirlenebileceğini söylemişlerdi.

Kurtarma çalışmalarını izleyen aileler artık umutlarını yitirmiş durumda. Orada, cenazelerini almak için beklediklerini söylüyorlar.

Kurtarma çalışmalarının ağır ilerlemesine baş neden olarak Zonguldak kurtarma ekibinin madende durumu tam ve erken tespit edememesi gösteriliyor.

Araç ve gereçlerin eksik ve yetersiz olması, Büyük Çeltek'in yeterli teknik donanımdan yoksun ilkel çalışma koşullarına sahip bir maden olması da kurtarma çalışmalarının hızla sonuçlanmasını engelleyen nedenler olarak belirtiliyor.

GAZETECİLERİN ÇALIŞMASI ENGELLENİYOR

Bu arada, 16 işçinin kurtarma çalışmalarındaki gecikmeleri fotoğraflamak isteyen gazetecilerin çalışmaları engellendi. Milliyet gazetesi muhabiri Ayhan Köksal EKİ İş Güvenliği Müfettişi Hilmi Kurul tarafından tokatlı saldırıya uğradı.

Bu olaylar üzerine Milliyet gazetesi temsilcisi Ayhan Köksal, gazetemiz muhabiri Can San, Akdeniz Haber Ajansı Amasya Büro Şefi Mithat Ertürk ve Günaydın gazetesi muhabiri Muharrem Akgün ortak bir açıklama yaptılar.

Dört gazetecinin yaptığı açıklama şöyle:

"Suluova Büyük Çeltek Kömür İşletmelerine görevli olarak Ereğli İşletmelerinden gönderilen kurtarma ekibi, maden ocağı içerisindeki yetersizliğini gizlemek için basın mensuplarına karşı sert cephe alması aşağıda adı bulunan basın mensupları adına kınanmaktadır.

"Suluova Büyük Çeltek Kömür İşletmelerinde meydana gelen sel felaketi sonunda yeraltında kalan onaltı maden işçisi bugün, 178 saattir yer altındadırlar. Yeraltında yaşayıp yaşamadıkları Türkiye kamuoyunca merakla beklenen işçilere bir an önce ulaşılması, yeterli teknik donanım sağlanmaması nedeniyle henüz gerçekleşememiştir. Gerek Zonguldak ekibi, yeterli bilgiyi vermeyenlerin, gerek Zonguldak ekibinin ve ocakta yeterli teknik donanımı bulundurmayan Büyük Çeltek maden ocağı yetkililerinin yetersizliklerinin meclise kadar götürülmesini istemekteyiz ve şunu da belirtelim ki Suluova Büyük Çeltek İşletmelerinde bulunan onaltı işçi 178 saat içinde hayatlarını kaybetmişlerse tek sorumla aynı kişiler olacaktır. 178 saattir süren çalışmalar sırasında madene indirilen üç tulumba çalıştırılamamıştır. Maden içinde daha önce birkaç kez fotoğraf çeken biz gazeteciler üç gün sonunda akarsuyun çıkışını saptamak üzere madene indiğimizde çalışmalarımız engellenmiştir. Daha sonra Milliyet gazetesi muhabiri Ayhan Köksal EKİ İş Güvenliği Müfettişi Hilmi Kurul'un tokatlı saldırısına uğramıştır. 178 saattir süren çeşitli aksaklıklar yüzünden gerilen sinirlerin gazeteciler üzerinde boşaltılmasını kınıyoruz."

Seçimlerden...

(Baştarafı 1.Sayfada)

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in açış konuşmasıyla başlayacak olan toplantıda seçimlerde izlenecek yol görüşülecek. Seçim bölgelerinden gelen parti yöneticileri yöreleriyle ilgili bilgi verecekler. Toplantıya Demirel'in konuşmasından sonra, basına kapalı olarak devam edileceği bildirildi.

AP Genel Merkez yetkilileri genel siyasi durum ve seçim stratejisinin tespiti çalışmalarının yanı sıra, eski AP'lilere, "af çağrısı" yapılmasının gündemde yeralmadığını, ancak toplantıda bu yönde bir istekte bulunulması halinde, böyle bir çağrının yapılması olasılığının büyük olduğunu belirttiler. Aynı yetkililer, ayrıca "erken seçim temenni kararı" alınması doğrultusunda bir görüşün de toplantıda çıkabileceğini kaydettiler.

Öte yandan önceki gün toplanan AP Genel İdare Kurulu merkez yoklaması yaptığı Van'dan Fevzi Kartal'ı senatör adayı olarak belirledi. Şaban Karataş'ın da Konya'dan milletvekili adayı olacağı yine Genel İdare Kurulunun kararıyla kesinleşti.

AP GENÇLİK KOLLARININ BİLDİRİSİ

AP Gençlik Kolları seçimlerle ilgili yayınladığı bildiride bütün seçmenleri partiler için değil, millet, demokrasi ve Türk devletinin varlığı için oy kullanmaya çağırdı. Bildiride "14 Ekim seçimlerinde oyların Adalet Partisinde toplanması vatan, devlet, millet ve demokrasi görevidir" denildi.

BAKANLAR PARTİLİLERİNİN İSTEKLERİNİ DİNLEDİ

Öte yandan CHP'li bakanlar, Ecevit'in ricası üzerine dün bütün gün Genel Merkezde bulunarak il başkanlarının ve il temsilcilerinin isteklerini dinlediler. İl başkanlarının, bakanlardan seçim güvenliğinin sağlanmasının yanı sıra partilerinin oy kaybını önlemek için bölgelerine yardım edilmesini istedikleri öğrenildi.

İl başkanlarının en çok görüşmek istediği bakanlar, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Ali Topuz, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler ve Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'du.

Öte yandan CHP Genel Merkezi, Küçük Kurultay sonrasında seçim yapılacak illerin İl Başkanları ve adaylarla anketler yaparak çeşitli konularda bilgi aldı. CHP Genel Merkez Basın Bürosunca ankette şu sorular yer alıyor:

1. İlinizin sorunları nelerdir?

2. İlinizde önümüzdeki senato seçimlerinde CHP'nin kazanma şansını nasıl görüyorsunuz? Kaç oy alacağını tahmin ediyorsunuz? Geçen seçimlerde CHP'nin aldığı oy miktarı ne idi?

3. İlinizde CHP dışındaki solun durumu nedir? CHP'ye karşı tutumları nasıldır?

Bu arada CHP Genel Merkezi tarafından tüm örgüte dağıtılmak üzere "Zor günleri halkımızla birlikte aşacağız" başlıklı bir broşür yayınlandı. Broşürde, "Bu hükümet ne yaptı ki?" diye soruluyor ve 163 cevap veriliyor.

CHP KÜÇÜK KURULTAY BİLDİRİ YAYINLADI

Öte yandan CHP Küçük Kurultay bildirisi yayınlandı. Bildiride 14 Ekim seçimlerinin bir iktidar değişikliğini getirmeyeceği görüşü savunularak "14 Ekim seçimlerinde şiddet eylemlerini kışkırtanların bir hükümet değişikliği olabileceği yolundaki hayalleri büsbütün sona ererek, eylemleri sürdürme cüretleri kırılacaktır." denildi.

MSP'NİN ADAYLARININ BİR BÖLÜMÜ BELLİ OLDU

Milli Selamet Partisinin seçim çalışmaları sonunda bilgi veren bir parti yetkilisi, MSP'nin kesin aday listesini yarın belirleyeceğini belirterek kesinleşen adaylar hakkında da şunları söyledi:

"Adaylıkları kesin olarak söylenebilecek isimler arasında halen İstanbul senatörümüz olan Ali Oğuz bulunmaktadır. İstanbul'da bir senatörlüğe kesin gözüyle bakıyor, ikinci senatörlüğü de alabileceğimize inanıyoruz.

"Erzurum'da halen senatörümüz olan Lütfi Doğan ilk sıradadır. Hakkari adayımız Ubeydullah Seven'dir. Muş'ta İsmail Aslan, Mardin'de muhtemelen Talat Oğuz, Siirt'te eski milletvekillerimiz İdris Arıkan, Ağrı'da Halit Alpaslan, Yozgat'ta eski milletvekillerimizden Yasin Hatipoğlu, Samsun'da eski milletvekili ve Adalet Bakanlarından İsmail Müftüoğlu listenin başında yeralacaklardır.

"Konya'da yapılıcak milletvekili ara seçiminde, eski Konya Valisi Oktay Başer adayımızdır ve bu ilde kesinlikle kazanacağız."

MSP yetkilisi, İstanbul, Erzurum, Hakkari, Muş, Mardin, Siirt, Ağrı ve Yozgat'ta birer senatörlük kazanacaklarına kesin gözüyle baktıklarını da sözlerine ekledi.

CGP'NİN LİSTESİ

CGP de seçimlerde göstereceği adaylarını merkez yoklamasıyla belirledi. CGP'nin, milletvekili ara seçimlerinin yapılacağı 4 ilde gösterdiği adaylar şunlar:

Aydın: Fethiye Eşrefoğlu (eğitimci)

Edirne: Mustafa Zühtü Bademli (Yüksek Maden Mühendisi)

Konya: Yusuf Alper.

Manisa: Mehmet Ali Yorgördez

CGP senatör adayı olarak da Van'dan Ferit Melen'i, İstanbul'dan da emekli Korgeneral Faruk Füventürk'ü gösterdi.

MHP'NİN MERKEZ ADAYLARI

MHP'nin de seçimlerde göstereceği merkez adayları belli oldu. Buna göre Kütahya MHP Senatörü Osman Albayrak, İstanbul'da Senato seçimlerine liste başı olarak katılıcak. MHP, Konya'da yapılacak milletvekili ara seçimi için Erzurum Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi eski Dekanı Prof. Dr. Lütfü Ülkümen'i gösterdi. MHP'nin öteki merkez adayları şöyle:

Kars'ta Hüseyin Cahit Aküzüm, Ömer Akbaba ve Aydemir Karabatak. Erzurum'da, Atatürk Eğitim Enstitüsü eski Müdürü Sırır Yazıcı ile eski Milletvekili Tahsin Telli Tokat'ta, Merkez Valisi Rıza Akdemir.

ADAY LİSTELERİ BU AKŞAMA KADAR VERİLECEK

Partilerın kesin aday listelerini bu akşam 17.00'ye kadar Yüksek Seçim Kurulu'na vermeleri gerekiyor. Listeler, Yüksek Seçim Kurulu tarafından yarın açıklanacak. İtirazların değerlendirilmesinden sonra kesin listeler 17 Eylül'de belirlenecek.

Havana...

(Baştarafı 1.Sayfada)

ettiler. Mareşal Tito'nun Bloksuzluk hareketinin bağımsızlığını savunan konuşmasının, üye ülke temsilcilerinin çoğunluğu tarafından son derece olumlu karşılandığı ve büyük ağırlık taşıdığı bildirildi.

Tanzanya Devlet Başkanı Nyerere de Sovyetler Birliği'nin bloksuzların "doğal müttefiki" olduğunu savunan Castro'ya karşı çıktı. Nyerere bloksuzluk hareketinin iki süper devletten bağımsız olması gerektiğini söyledi. Nyerere'nin konuşması uzun süre alkışlandı.

Öte yandan, Ant ülkeleri Kolombiya, Peru, Bolivya, Ekvator ve Venezüella adına konuşan Peru temsilcisi Bermudez, "Bağlantısızlar hareketinde birlik kaçınılmazdı" diyerek hareketin temel ilkelerinin sorun haline dönüştürülemiyeceğini vurguladı.

Bloksuzluk hareketinin Sovyet yörüngesine girmesi için yoğun bir çaba harcayan Taraki ile Vietnam Başbakanı Pham Van Dong, Yugoslavya Devlet Başkanı Tito'dan sonra söz aldılar.

Rusya'yı savunan Taraki, iki bloka da karşı olmanın gerçekçi olmayacağını iddia etti. Rusya ile Afganistan arasındaki ilişkileri "iyi komşuluk ilişkilerinin mükemmel bir örneği" olarak veren Taraki, iki süper devleti eşitlemenin "emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı mücadeleden ayrılmak olacağını" iddia etti.

Daha sonra söz alan Pham Van Dong da, Bloksuzlar hareketini Sovyetler Birliği'nden uzak tutmanın, hareketi "anti-emperyalist gerçeğinden saptırmak" olacağını ileri sürdü. Pham Van Dong, bloksuzların "sosyalizmin güçleri" diye adlandırdığı "Sovyet blokuyla birleşmesi" ve "ABD ile Çin'e karşı çıkması" gerektiğini iddia etti.

Laos Devlet Başkanı Sufanuvong da, Laos'ta bulunan Vietnam askerlerinin Çin saldırılarına ve emperyalist güçlerin baskısına karşı Laoslular tarafından çağrıldığını iddia etti. Laos Devlet Başkanı ülkesinin egemenliğini ve toprak bütünlüğünü başka türlü korumanın olanak dışı olduğunu söyledi. Bu arada Kamboçya'yı yasal olarak temsil hakkının Heng Samrin yönetimine ait olduğunu da ileri sürdü.

VANCE'NİN AÇIKLAMASI

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance, Küba'nın Bloksuzlar hareketini Sovyet yörüngesine sokmaya çalıştığını söyledi.

Bir basın toplantısı düzenleyen Vance, Bloksuzlar Zirvesinde gözlemci olarak bulunan Amerikan diplomatının Castro'nun konuşması üzerine salonu terketmesini olumlu karşıladığını belirtti. Castro'nun, bloksuzluk hareketini bağımsızlıktan uzaklaştırarak, Sovyetlerle işbirliği yapılmasını sağlamak için bir kampanya yürüttüğünü kaydetti.

Castro'nun Sovyetler Birliği'nin siyasetini izlediğini söyleyen Vance, "Kübalılar milyonlarca dolarlık Sovyet yardımına bağımlıdır. Sovyet askerlerinin topraklarında bulunmasını kabul etmektedirler ve kendi askerlerini Sovyetler Birliği'nin yardımıyla yabancı ülkelere göndermektedirler. Bu bloksuzluk olamaz" dedi.

ABD'nin politikasının bloksuzları desteklemek olduğunu belirten Vance, "ABD'nin, bloksuzlar hareketi üyelerinin çoğunun Küba'nın bu isteğine karşı çıkacağına inandığını" söyledi.

ÜRDÜN KRALI HÜSEYİN

Ürdün Kralı Hüseyin, Orta Doğu sorunu ile ilgili olarak Mısır-İsrail barış antlaşmasının bir çözüm getirmediğini, hatta sorunu giderek daha karmaşık bir biçime soktuğunu savunarak, Arap ülkeleri arasındaki ittifakı ihlal eden bir antlaşmayı tanımayacaklarını söyledi.

İşgal altındaki Arap topraklarının boşaltılması ve Filistin halkına vasa haklarının verilmesini isteyen Hüseyin, ABD'nin saldırgan durumundaki İsrail'e bu saldırılarını sürdürmek amacıyla sürekli olarak silah sağladığını, bu bakımdan saldırgana silah sağlayan ABD'nin Orta Doğu sorununa hakça bir çözüm bulacak güçte olmadığını belirtti.

KUZEY KORE BAŞKANI ABD'Yİ ELEŞTİRDİ

Kuzey Kore, Birleşik Amerika'nın şimdilerde Güney Kore'ye 650 nükleer silah yerleştirdiğini ve burayı büyük bir nükleer üs haline getirdiğini bildirdi.

Bağlantısız Ülkeler Zirve Toplantısında bir konuşma yapan Kuzey Kore Başbakanı Yi Djon-Ok, ayrıca ABD Başkanı Jimmy Carter'e çattı. Oy kazanmak için 1976 yılında Güney Kore'deki Amerikan birliklerini çekeceğini söyleyen Jimmy Carter'i görevine başladıktan sonra verdiği sözü unutmakla suçladı.

Kuzey Kore Başbakanı Yi, o tarihten beri ABD'nin Güney Kore'ye her çeşit kitle tahrip silahı gönderdiğini belirtti.

Birleşik Amerikan Başkanı Jimmy Carter bir süre önce Kuzey Kore Askeri kapasitesinin daha önceki tahminleri aştığı gerekçesiyle Amerikan Birliklerinin geri çekilmesini ertelediğini açıklamıştı.

Kuzey Kore Başbakanı Yi, "silahlı kuvvetlerimizi takviye etmediğimiz, dünya tarafından bilinmektedir. Silahlı kuvvetleri güçlendirmek yerine, biz her yıl devlet bütçesinde silahlı kuvvetler için yapılan harcamayı azalttık" dedi.

KİPRİANU TİTO İLE GÖRÜŞTÜ

Rum Toplumu lideri Kiprianu, dün akşam da Yugoslavya Cumhurbaşkanı Tito ile görüştü. Kiprianu ile Tito'nun doruk toplantısını meşgul eden çeşitli konular üzerine görüş alış verişinde bulundukları ve Tito'nun Kıbrıs ile ilgili son gelişmelere çok yakın ilgi gösterdiği bildirildi. Kiprianu, dün ayrıca Ürdün Kralı Hüseyin ile görüştü.

EL-AHRAM CASTRO'YU SERT BİR DİLLE ELEŞTİRDİ

Kahire de çıkan yarı resmi El-Ahram gazetesi, Küba Devlet Başkanı Fidel Castro'yu bağlantısızlar hareketini Sovyetler Birliği'ne yaklaştırmakla suçladı.

El-Ahram'ın ön sayfasında yer alan haberde, Castro'nun Havana'daki bağlantısızlar doruğunda Sovyet yanlılarının başını çektiği ve Mısır'a haksız saldırılarda bulunduğu vurgulandı.

TV'de Bugün

19.00 HABERLER

19.05 MARCO (51)

19.05 ÖNCE SAĞLIK: Programda Prof. Dr. Ayhan Songar doğum kontrol haplarının sinir sistemi üzerindeki yan etkileri Prof. Dr. Bedrettin Görgün yanıklar ve yanıklarda ilk yardım ve Prof. Dr. Orhan Yenal şifalı sular ve kaplıcalar konusunda bilgi verecekler.

20.00 DIMIDAN: Sivas yöresi halk oyunları tanıtılıyor.

20.30 HABERLER

21.15 MİNİK KONSER: Schubert'in "Kayıkta" adlı parçasını soprano Müfide Özgüç ve piyanoda Metin Öğüt seslendiriyor.

21.20 DOĞU RÜZGARI: Okay Temiz ve Doğu Rüzgarı grubu "Çay Elinden Öteye", "Burası Muştur", "Aksak" adlı parçaları değişik bir yorumla seslendiriyor. Programa, geçenlerde yitirdiğimiz Türk müziği sanatçısı Aka Gündüz Kutbay, neyi ile katılıyor.

21.45 TV'DE SİNEMA: Yönetmenliğini Robert Mulligan'ın yaptığı ve başrollerini Lee Remic, Steve Mc. Queen ve Don Murray'ın paylaştıkları "Hüzün Şarkısı" ekrana geliyor.

23.25 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış, Program ve
05.05 Türküler, Şarkılar ve Oyun Havaları
06.00 Kısa Haberler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
11.05 Şarkılar ve Oyun Havaları
11.30 Hafif Müzik
11.45 Türküler
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
15.00 Kısa Haberler
15.40 Türküler Geçidi
16.05 Hafif Müzik
17.00 Kısa Haberler
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.12 Oyun Havaları
20.15 Köy Dağarcığı
21.00 Kısa Haberler
21.17 Şarkılar
21.45 Türküler
22.00 Kısa Haberler
22.17 Şarkılar
23.00 HABERLER
23.10 Tatil Gecesi
00.55 Günün Haberlerinden Özetler
01.05 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.00 Recep Birgit Selma Ersöz'den şarkılar
10.30 Uygarlık Uğruna
11.00 Hafif Müzik
11.20 Türküler Geçidi
11.40 Beri Gel Barışalım
12.00 Alaeddin Yavaşça'dan Şarkılar
12.20 Türk Hafif Müziği
12.40 Geçmişten Günümüze Halk Ozanları
13.00 HABERLER
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.00 Sevim Süer'den Şarkılar ve Saz Soloları
16.00 Necdet Tokatlıoğlu'dan Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Beraber ve Solo Türküler
17.00 Şarkılar
17.30 Fransız Şarkıcıları
18.00 Türküler Ne Der?
18.30 Din ve Ahlak
19.00 HABERLER
19.30 Hafif Müzik
19.45 Türküler
20.00 Şarkılar ve Saz Eserleri
20.30 Küçük Konser
21.15 Spor gazetesi
21.45 Şarkılar
22.00 Caz Müziği
22.30 Beraber ve Solo Türküler
23.00 Müzikte Çağlar
23.30 HABERLER
23.35 Hafif Müzik
23.55 Program ve kapanış

TRT 3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Barok Müzik
10.00 Türk Yorumcuları
10.30 Almanya'dan Müzik
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtikleriniz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik Sohbetleri
17.00 Türkçe Haberler
17.06 Pop Caz
18.00 Stodyo FM
19.00 Akşam Konseri
19.30 Klasik Türk Müziği Korosu
20.00 Çağdaş Müzik
20.30 Çeşitli Müzik
21.45 Çeşitli Sololar
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Cuma Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve kapanış

Sovyetler,...

(Baştarafı 1.Sayfada)

rafı, bu konudaki önerilerini içeren bir listeyi komisyon toplantısı sırasında Sovyet tarafına iletmiştir. İlgili Sovyet kuruluşları listedeki projeler konusundaki görüş ve önerilerini, ilgili Türk kuruluşlarına en kısa süre içinde duyuracaklardır"

Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan protokol, İskenderun Demir Çelik Tesisleri, Seydişehir Alimünyum Tesisleri ve İzmir Aliağa Petrol Rafinerisinin tevziinin Sovyetler Birliği tarafından gerçekleştirileceğini belirtiyor.

Bu üç önemli sanayi tesisinin genişletilmesi çalışmalarının yanısıra Hasan Çelebi, Demir Cevheri Projesinin gerçekleştirilmesini de Sovyetler Birliği'ne bırakılıyor.

ENERJİ ALANINDA

Türk-Sovyet protokolü petrol ve gaz aramaları konusunda da Sovyetler Birliği'ne geniş imkanlar tanıyor. Protokolde nükleer santral kurulması, Orhaneli ve Can Termik Santrallerinin kurulması ve Sovyetler Birliği'nden elektrik enerjisi alınması gibi konular da yer alıyor.

Protokole göre Orhaneli, Can ve Muğla-Tınaz Linyit Yataklarının işletilmesinde de Sovyetler Birliği ile işbirliği yapılacağı belirtiliyor.

Türkiye-Sovyetler Birliği ekonomik işbirliği karma Komisyonu 5. Dönem Toplantısı 1980 yılında Moskova'da yapılacak.

Parti liderleri...

(Baştarafı 1.Sayfada)

lent Ecevit'in önümüzdeki hafta başında seçim gezisine çıkması bekleniyor.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise seçim kampanyasını 12 Eylülde Konya'da açacak. Demirel'in seçim yapılacak tüm illeri gezeceği, 12 Eylülde Konya ve çevresinde yapılacak toplantılara katıldıktan sonra, 17 Eylülde de milletvekili ara seçiminin yapılacağı Edirne'ye gideceği öğrenildi.

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ise seçim gezilerine 8 Eylülde başlayacak. 6 gün sürecek bir geziye çıkacak olan Erbakan, sırasıyla, Konya, İsparta, Burdur, illerine gidecek.

Öte yandan Türkeş'in seçim kampanyasını 20 Eylülde Erzurum'da başlatacağı öğrenildi.

Apocular...

(Baştarafı 1.Sayfada)

masız yakınlarına saldırarak terör estirdiği görülüyor.

Apocuların saldırıları ve Bucaklarla aralarında meydana gelen çatışmalar yüzünden Sivereklilerin hava kararır kararmaz evlerine çekildiği ve ilçenin akşamları tam bir terkedilmiş şehir görünümüne büründüğü bildiriliyor. Daha önce de bir çok aile Siverek'i terketmişti. Halkın huzursuzluğunun sürdüğü de gözleniyor.

Yunanlı sanatçı...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Türk Sinematek Derneğinin hazırladığı programın bir benzerini Yunanistan'da düzenleyerek ilerici ve demokrat Türk sanatçılarını Yunanistan'a çağırmayı düşündüğünü de belirten Yunanlı şarkıcı Maria Faranturi şunları söyledi:

"Türkiye'nin demokrat, ilerici sanatçılarını tanıtmak, Türkiye'deki kültürü Yunanistan'da yansıtmak amacındayım. Özellikle ülkelerimizin içine itildiği gerginlik ortamında bu çabaların katkıları olacağına inanıyorum. İki ülkenin sanatçılarının ortak mücadelesi ile bu durum aşılabilir.

"İki ülkenin sorunlarını emperyalizm çözemez. Bu durumu yaratan emperyalizmdir. Bizce iki halk iyi niyetle ve karşılıklı anlayışla aralarındaki sorunu çözebilir."

Cunta aleyhine yaptığı protesto şarkıları ile dünyada ün yapan Faranturi, "Gittiğimiz her yerde tüm halkların dayanışması büyüktü. Mikis Teodorakis ile beraber onun en iyi yapıtlarını okumak fırsatına eriştim. Teodorakis artık konser vermiyor. Dolayısıyla kendi grubumla konserler veriyorum. Onunla işbirliğimiz sürüyor" dedi.

Faranturi, Yunanistan'da Nazım Hikmet'in, Aziz Nesin'in eserlerinin bilinmesine karşın Türk müziğinin bilinmediğini söyledikten sonra, Zülfü Livaneli'nin birkaç şarkısını Yunancaya çevirerek Yunanistan'da okuduğunu da belirtti.

Basın toplantısında konuşan Zülfü Livaneli ise, Faranturi'nin cunta aleyhine söylediği şarkıları överek, Yunan halk şarkılarından bazılarını Türkçeye çevirerek okuduğunu açıkladı.

KAYIP— SSK'dan aldığım kartı, Manisa Maliye Muhasebe Yüksek Okulundan aldığım kartı ve TEK'ten aldığım serbest giriş kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

M.Şevki CANYURT

KAYIP—Aydınlık gazetesinden aldığım kimlik kartını kaybettim. Hükümsüzdür.

Abdi IŞIK

Askeri uçak sökülürken patlama oldu 2 ölü, 3 yaralı var

SEYDİŞEHİR (AA)

Alüminyum tesislerinde dün sabah meydana gelen iş kazasında bir teknisyen ile bir işçi öldü, biri ağır olmak üzere üç işçi de yaralandı.

Tesis yetkililerinden alınan bilgiye göre, dün sabah saat 10.00 sularında, parçalarına ayrılmak üzere sökme atölyesine getirilen arızalı bir askeri uçağın pilot kabinindeki patlama Ramazan Dağ adlı teknisyen ile Hasan Boyacı adlı işçinin ölümüne, aynı atölyede çalışmakta olan Mustafa Korkmaz'ın ağır, Alaattin Çitni ile Gürcan Kutsal'ın da yaralanmasına neden oldu.

Alüminyum tesisinin teknik sorumluları patlamanın pilot kabininde oksijen kaynağı yapılırken otomatik koltuğun alt kısmında otomatik fırlatıcıda meydana geldiğini, ancak patlamanın kesin nedeninin araştırıldığını söylediler.

İş kazası sırasında yaralanan işçiler Konya SSK Hastanesinde tedavi altına alındılar.

Müebbetlerin...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Güder, günümüz koşullarında adli tatilin beklenen yarardan fazla adalet dağıtımının geciktirilmesi gibi vahim bir sonuç doğurduğunu anlattı.

Yeni çıkarılan birçok yasanın dahi adli tatili benimsemekten kaçındığını belirten İzmir Baro Başkanı "Adli hizmetlerin tatili olmaz, tatil yüzünden adalet dağıtımı geciktirilemez, gecikmiş adalette az çok adaletsizlik vardır" Bu nedenlerle adli tatil kaldırılmalıdır" dedi.

Açıklamasında adalet reformunun mutlaka gerçekleştirilmesi, baroların Adalet Bakanlığı nezaretinden çıkarılarak öz yönetimlerine kavuşturulmaları, kamu kuruluşu avukatlarının gerekli güvenceye kavuşturulmaları gibi isteklere de yer veren Hasan Basri Güder tahliye edildikten sonra ikinci bir yorum kararıyla yeniden hapsedilmek istenen müebbetlerin durumu hakkında da şunları söyledi:

"Maalesef çoğu zaman kanunlarımızdaki ifade eksiklikleri yüzünden şöyle tefsir etmek lazım böyle tefsir etmek lazım gibi aksaklıklar meydana geliyor. Aslında bir kimse kararla salınır, kararla tevkif edilir. Artık bir kararla salındıktan sonra herhangi bir yorum kararına göre tekrar içeri alınmalarının mümkün olmaması gerekir. Mutlak bir karar olması gerekir, biz bu kanıdayız."

İzmir Baro Başkanı Hasan Basri Güder, 141, 142 ve 163. maddelerle ilgili olarak da "Bu maddelerce fikrin suç sayılmasına şahsen ben ve Baro karşıyız. Bu maddelerin yasalarımızda yer alması, yasalarımızdan derhal çıkarılması gerekir" dedi.

ÜSYM...

(Baştarafı 1.Sayfada)

Haziran ayında yapılan sınavlarda, bazı salonlarda toplu kopya çekildiği yolundaki iddiaları değerlendiren ÜSYM'nin puanların yüksek olduğunu dikkate alarak, bu salonlarda sınava giren öğrencilerin puanlarını düşürdüğü öne sürülüyor.

ÜSYM tarafından gönderilen puan kartlarında beklenilen puanların çok altında düşük puanla karşılaşan bazı öğrenciler TÖB-DER Genel Merkezi aracılığıyla Danıştay'a başvurdular. TÖB-DER Genel Merkezinde görevli "avukatın haksızlığa uğradıkları öne sürülen 5 bin 600 öğrenci adına Danıştay'da dava açtığı bildirildi.

Topkapı Nakliyat Ambarında grev bugün sona eriyor

İSTANBUL (AA)

DİSK'e bağlı Nakliyat İş Sendikası tarafından Topkapı'daki Nakliyat ambarlarında sürdürülen grev, taraflar arasında anlaşma sağlanması üzerine sona erdi. Ambarlar bugün faaliyete geçiyor. İstanbul Valisi Başkanlığında dün Vilayet konağında yapılan toplantıda Nakliyat İş ve işveren sendikası Nak-İş arasında varılan anlaşma sonucu işçilerin net asgari ücreti 9150 lira olarak belirlendi. Yılda iki maaş ikramiye ödenmesi ve çeşitli sosyal haklar verilmesi de karara bağlandı.

176 işyerinden 150'sinde tarafların bu anlaşmayı kabul ettiği grev uygulanan 14 ve lovakt uygulanan 12 ambarda ise işverenlerin henüz anlasma protokolünü imzalamadığı belirtiliyor.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu–İSTANBUL
Tel: 26 52 44 – 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3 No:16 Tel: 103 42
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

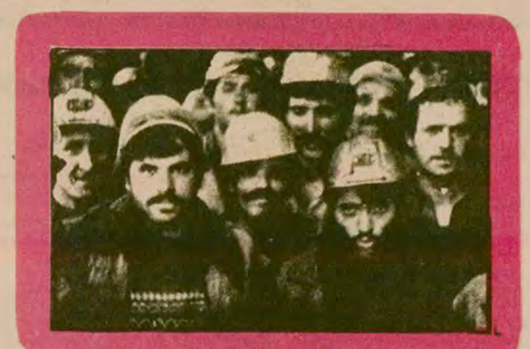
ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun/snt.) 250 TL
3.5.7. sayfalar (Sütun/snt.) 300 TL
Yayın İlanı (Sütun/snt.) 100 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL
Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

Mükellef dönemi zulüm dönemi

YERALTINDAN YERÜSTÜNE **KÖMÜR SAVAŞÇILARI**

Hazırlayanlar: Kerem Çalışkan
Ramazan Çakıroğlu

Hey oğul hey, biz neler gördük!..

Hayatlarının en verimli yıllarını ocaklarda geçiren bu insanlar sonunda 5 kuruş hak elde edemeden madenden sürülüp atıldı

Ne soruyon sen o günleri küpünü dolduran doldurdu gitti...

(5)

KÖYLERDEN ayrılıp ocaklara yönelmeden önce, anlatmak istediğimiz bir şey daha var: Mükellef Dönemi!..

Zonguldak'ın hangi köyüne giderseniz gidin, bir ağaç gölgesinde dinlenen cami avlusunda oturan, ya da bastonuna dayanarak dinlene dinlene tozlu köy yollarını adımlayan, nur yüzlü ve dünyaya artık bir hoş çocuk gülümsemesi ile bakan yaşlı dedeler görebilirsiniz...

Sorun onlara "Amca, dede, Sen Mükellef dönemini yaşadın mı, bilir misin? diye...

Gülen gözlerinin ta derinliğinde birden bir öfke kıvılcımı yandığını göreceksiniz. Hani küllenen bir ateşi çomakla eşelersiniz de, sağa sola kıvılcımlar sıçrar ya işte tıpkı öyle... Belki ilk defa dikkatle bakacaktır yüzünüze, bir kuşku bulutu geçecektir aranızdan... Sonra anlatırsınız o dönemi, çekilen dertleri, acıları, bilmek öğrenmek istediğinizi..

Yazılmamış bir roman

YÜZÜ yumuşayacaktır ama sesine ince bir öfke tınlaması takılıp kalacaktır anlattığı sürece... Dinlemeye meraklıysanız ve vaktiniz varsa, görürsünüz ki Zonguldak'ta Mükellef dönemi yaşanmış ama, henüz yazıya dökülmemiş acı bir roman gibidir. Hem öyle bir roman ki, içinde 1940'ların Tek Parti Diktatörlüğünden, EKİ bürokrasisinin yükselişine, vurguncu ticaretle palazlananlardan, ocaklarda dayak altında ölenlere, jandarma karakollarında ırzına geçilen kadınlara kadar her şeyi bulmak mümkündür. Bizim ancak çok kısa cizgilerle değinebileceğimiz bu dönem, sosyal araştırmanlar için tanıkları hâlâ yaşayan canlı bir kaynaktır.

1940 ve devletleştirme

1940 YILI Zonguldak'ta bütün yabancı ve yerli sermayeli şirketlerin ve tek tek ocakların devletleştirildiği tarihtir. Bu işleme Füzyon da denir. Kurtuluş Savaşından sonra Havza'da varlığını sürdüren yabancı sermaye ve Fransızların denetimindeki en büyük kuruluş olan Ereğli Şirketi'nin bütün hakları bu tarihte devralınmıştır.

2. Dünya Savaşının başlangıcında gerçekleştirilen bu Devletleştirme ile birlikte ocaklarda İş Mükellefiyeti uygulanmaya başlanmıştır. Zonguldak Havalisinde yaşayanlar askerlikten muaf tutulmuş, buna karşılık ocaklarda çalışmaları zorunlu kılınmış ve bu zorunluluk 8 yıl boyunca devam etmiştir.

Yerüstünde lüks, yeraltında zulüm

HER yeni dönem kendi kişilerini de birlikte getirir. Devletleştirme ile beraber Ereğli Kömür İşletmelerinin başına İnönü'nün emriyle İhsan Soyak adında aynı zamanda maden mühendisi olan genç bir Yedeksubay öğrencisi tam yetkiyle atanır.

İhsan Soyak'a verilen görev, havzadaki kargaşalığı sona erdirmek, maden direği buhranı gibi acil sorunları çözmek ve üretimi artırmaktır. Enerjik ve insiyatifli bir kişiliği olduğu belirtilen İhsan Soyak, 8 yıl boyunca EKİ'yi dilediği gibi yönetir. İnönü'den başka kimsenin emrini dinlemez astığı astık, kestiği kestik bir yol izler. EKİ bürokrasinin lüks yaşantısının temelleri de o devirde atılır. Bu yaşam yeraltında köle gibi çalıştırılan on binlerce maden işçisinin sırtında yükselir.

Zonguldak, Soyak'ın elindeydi

SOYAK'ın kendi astlarına uyguladığı hakaret, yakaya sarılma, itip kakma yöntemlere ocak altında falakaya, suya adam yatırıp dövme şekline dönüşür. Soyak kişiliği ile de bu baskıların sembolü olur.

Soyak, Ereğli İşletmesinin geniş olanaklarından yararlanarak devlet içinde devlet kurar "Kömür Alayları" adı altında askeri birlikler meydana getirir, hatta sadece işletme bünyesinde geçerli olmak üzere para bile bastırır.

Kısacası Devrek'te Halit Müfettişoğlu adlı yaşlı bir madencinin dediği gibi "Zonguldak o zaman İhsan Soyak'ın elindedir."

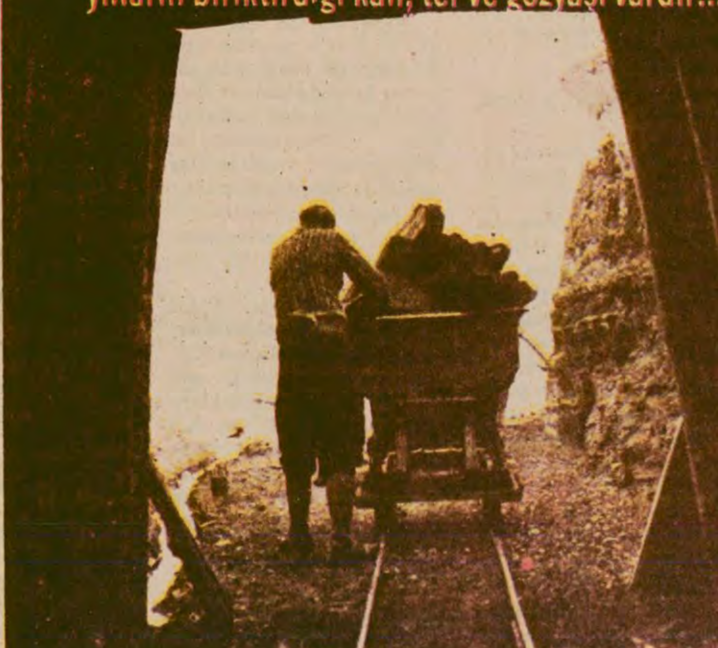
Tahkimatçılar

İŞ MÜKELLEFİYETİ ile beraber bir de "Tahkimat Komutanlığı" kurulur. Bu komutanlık, işten kaçanları takip etmek, yakalayıp ocaklara getirmek ve mahkum gibi çalıştırmakla görevlidir. Tahkimatçıların koğuşları diğerlerinden ayrıdır ve 18 kat telörgü ile çevrilidir.

Tahkimatçılara uygulanan zulüm katmerli olmuştur. Subaylar tarafından keyfi bir şekilde dövülmüşlerdir en ağır hakaretlere uğramışlardır. Kömür üretilen "ayaklara" kadar başlarında silahlı askerle götürülüp getirilmişler, dipçik darbeleri altında çalıştırılmışlardır. Mahkum giysileri gibi sağı yeşil solu kırmızı şeritli gri pantolanlar giydirilen bu insanlar Temerküz kampından beter şartlar altında 8 yıl boyunca ezilmişlerdir.

O dönemde yeraltındaki çalışma şartlarını, işçilerin ne yiyip ne içtiğini de merak edenler olabilir. Bunu o dönemi yaşayanlardan dinleyelim...

Akşam vakti, duvarlarında eski tüfekler asılı bir köy evinin loş odasında, arasıra tavandaki gölgeleri titreten bir gaz lambası ışığında, sedire oturmuş çaylarımızı içiyor ve Çukur'un Karahatipler köyünden Hüseyin Amcayı dinliyoruz:

Zonguldak Maden Ocaklarından çıkan her parça kömürde yılların biriktirdiği kan, ter ve gözyaşı vardır...

Baban ölse, çocuğun olsa gidemezsin

"BURADAN Zonguldak'a 12 saatte yayan giderdik o zamanlar... Sekiz sene Mükellefiyette çalıştık. Herkes mecbur. Bu Zonguldak vilayeti 18 yaşından 50 yaşına kadar mecbur çalışacak! Öyle durumun oldu, mesela baban öldü, ailen hasta, mesela doğum oldu... Ayrılamazsın! Bırakamazlar! Hemen jandarma gelir köye, al sana sopa! Artık dayak yiye yiye karakoldan karakola git Zonguldak'a kadar.. Birgün geliver, tamam firarsın!..

"Sen yoksan, karını tutarlar bırakmazlar! Nerde kocan diye alır götürürler daha çıkmazsan... Şimdiki gençlere anlatıyoruz inanmıyorlar...

"Sabahleyin saat 5'te kalkardık gündüz vardiyasına giderdik önce atış yapardık. Herkes üçer mermi atardı nişana. Ordan gelirdik sabah 6.00'da Lambahaneye sıraya dururduk. Burada kandili alırdık hadi bakalım kafesten içeriye... 16 saat aşağıda kazma salla... O zamanlar 30 gün kaldıydı 45-45 yapardık. Bazı 75'i de bulurdu. Bir arada bir iş çıkardı, veya kış olurdu. Hadi 45'in üzerine bir 15 daha bir daha 75-80 günü bulurduk!

"... O zaman sen para ne arıyon İşte mesela ki bir amele çok çok 30 günde 12 lira alırdı, hadi 15 lira. Kazmacı 18-20 lira aldı mı tamam? 48'den sonra artmaya başladı bunlar...

"Köle gibi aynı!.. 'Bir ekmeğe çalıştıracaz sizi' diye bağırırlardı bize şefler.

"Efendim bura göçüyor! Dedin mi, seni kolundan tutar savururdu o yana 'Ya ölecen ya orayı yapalım derdi.... O zaman kaza da çok olurdu tabii.."

Bitleri atınca ateş çatırdardı

OCAKTAN geldi miydi, bir ay köyde,.. kendini bulamazdı adam... Sağlık şartları iyi değildi o zaman. İmkan mı var nerde? Pavyon yoktu o zaman böyle kulübe derlerdi? Açıkta da yatardık!...

"Yiyeceği kendin yapıyordun. Köyden mısır unu getirirdik 'Malay' denirdi. Sana ocakta sıra gelecek de yemek yapacan. Gece çalışan gündüz yatıyor Pislik içinde her taraf bit, pire kum gibi... Üstümüzden bitleri avuçla alıp atınca ateş çatır çatır çatırdardı...

"Bir elbisenin hiç çıkmadan bir ay durduğu vardı üstümüzde. Ne yaparsın zaten temiz elbise giyemezsin ki...

Anlatırken anlatırken birden gözleri gülüveriyor Hüseyin Amcanın..

"Arkadaşın biriyle bir aybaşıydı. Hiç olmazsa para almadan bir hamam yapalım da öyle gidelim dedik. O zaman hamam da yok. Böyle oda gibi bir şey var. Sıcak su akıyor. Orda hamam yapar yapmaz bir şey ettik. Kirli çamaşırı tekrar giydik mecburen. Eskisinden fena simsiyah olduk mu sana! Sıvaştık kaldık. Ey Allah, birbirimize bakar bakar güleriz!..

En acı olayların bile bir mizah yönünü bulup yaşam sevincini ateşleyen halkımızın, o sıcak gülüşüyle gülüyor Hüseyin Amca. Mükellefe inat gülüyoruz birlikte ve devam ediyor:

"Biz 45'ten 46'ya doğru bir eziyet çektik. İşten geliyorsun 16 saat çalışmışsın, iki saat uyur uyumaz hadi kalk bakalım, nereye? "İçtima" Falan yere zabit gelmiş, yüzbaşı gelmiş, ders verecekmiş çalışma saatleri dışında. Ama 46'dan sonra talim terbiye biraz gevşedi tabii..

8 seneyi çalışanların hakkını yediler

BU sekiz sene çalışanların hakkını yediler aslında Şirket versin mesela onların tekaüt maaşını. Şirket nerelere para harcıyor, yerlere atıyor. O geçen sekiz sene de sigortaya sayılmalı değil mi? Ama yapmadılar işte."

İşte böyle... Mükellef hikayeleri uzar gider... Ocaktan izin isteyince "Evladım git ama yakalanma" diyen iyi yürekli kişiler. İnsanları su kanallarının içine manda gibi yatırıp döven zalim şefler..Bunlardan birisi de Devrek'te ünlü Ekrem Çavuş'un ağabeyisi Muharrem Yemelek, namı diğer "Kuduz Muharrem... Gene Devrek'te zulmüyle ünlü jandarma komutanı Rıza Tekemen gibi halkın nefret ettiği isimler... Rüşvete bura halkının deyimiyle Pılışkaya alışmış jandarma. Rehin alınan ve ırzına geçilen kadınlar.. Jandarma yıldızı görünce kaçan mahzun insanlar... EKİ'de küpünü dolduranlar... 8 yıl boyunca dağdan dağa diyardan diyara kaçanlar..

● Jandarma dipçiği altında ocağa sürülen insanlar

● Su kanallarına yatırılıp kan kusturulana kadar dövülen işçiler

● Kocası ocaktan kaçtı diye rehin alınan ırzına geçilen kadınlar

● Açlık, yoksulluk ve zulümle geçen 8 sene

İşte mükellef dönemi!..

Mükellefle birlikte "Tahkimat Komutanlığı" kuruldu Ocaktan kaçanlar yakalanıp mahkum gibi çalıştırıldılar Tek parti döneminin bu zulmü bölge halkının bağrında derin yaralar açtı...

Ocağa sürülen köy

AMA bu öyküler arasında ZMİS Basın Yayın Müdürü Sayın Şevket Topatan'dan dinlediğimiz bir tanesi var ki, kolay unutulacak gibi değil... Şevket Topatan olayı Gelik ocağında bizzat yaşamış. Anlatırken hâlâ heyecanlanıyor:

"Bartın Yenice'ye bağlı bir köy 1940'tan sonra Mükellef kapsamına alınmış. Jandarma köylüleri tutup getirdi ocağa. Ancak o güne kadar madende çalışmamış olan köylüler katiyen girmiyorlar ocaktan içeri.

Bir yüzbaşı vardı o zaman. Sabah tertip oldu. Herkes indi. Bir bunlar kaldılar dışarda, bir de asker. Bunlar birbirlerine yapışmış duruyorlar meydanda.

Yüzbaşı uzun bir nutuk çekti bunlara, sonra ocağa girmelerini emretti. Hiç bir kıpırdamadı. Daha da sokuldular birbirlerine. Yüzbaşı kızdı. Dövün şunları dedi askere. Asker dipçikle bir girişti bunlara. Yerlere yatıyorlar sürünüyorlar birbirlerine yapışıyorlar, gitmiyorlar ocağa. Aralarından tek tek koparıp ocağa sürüklenenler ocağın ağzına yakın kurtulup köylülerinin arasına atıyor kendini. Bağırış haykırış küfürler...

Derken yüzbaşı birden "Ellerini birbirine bağlayın hepsinin" dedi. Askerler yatırıp bağladılar hepsini tek tek bir halatla. Ocaktan vagon çekilen küçük lokomatiflerden birini çağırttı yüzbaşı! Taktı halatın ucunu lokomotife, fayrap!.. Sürükleye sürükleye götürdüler hepsini içeri..."

Bu öykü galiba Mükellef döneminin en güzel özeti.

Sandıkların köşesindeki madenci cüzdanı

MÜKELLEF döneminin en acı yanlarından birisi şüphesiz Hüseyin Amca'nın son değindiği konu. 1920 yıllarından beri ocakta çalışan onbinlerce maden işçisi, Mükellefin sona ermesi ile bereber lanet ederek atmış kendini ocaklardan. 30-35 yıllık emekleri boşa gitmiş çoğunun, 5 kuruş alamamışlar! Sağda solda başka işlerde geçim yolu aramışlar. Sigorta 50'de çıktığı için bu kuşak ondan da yararlanamamış. Yararlandırılması da bugüne kadar düşünülmemiş. Daha sonra Sigortaya bağlı baska işlerde çalışanlar da var. Bunların hiç değilse 8 senesinin sigortadan sayılması gerekmez mi? Ama ne geçmiş iktidarlar uğraşmış bununla ne de sendika!

Böylece madenlere 1920 ile 48 arasında emek veren bir kuşak sürülüp atılmış ocaklardan.. Süprüntü atılır gibi!

Yanlarında bir tek madenci cüzdanı kalmıştır o dönemin hatırası olarak... Mükellefin kimlik belgesi. Hiç birisi kaldırıp atmaz onu. İçlerinde adeta kendilerinden bile gizledikleri bir umutla saklarlar sandık diplerinde... Acaba Mükellef döneminin yenen hakları sorunu kapanıp gitmiş midir? Bir öne düşen olsa Zonguldak'ın yüzlerce köyünden binlerce yaşlı insan bastonuna dayana dayana çıkıp gelmez mi Zonguldak'a ? Mükellefin kahrını çekenlere ölene dek belli bir maaş bağlanamaz mı?

Tartışmalar

MÜKELLEF dönemi üzerine Zonguldak'ta hala tartışılır zaman zaman. EKİ'deki memurlar şefler ve üstkademedeki kişiler Mükellefiyetin o dönem zorunluluk olduğunu savunurlar. Yapılan zulme ise çoğu karşı çıkar. Ancak işçiler içinde de Mükellefin ocaklardan kömür elde edebilmek için bir mecburiyet olduğu görüşünü savunanlar vardır.

Mükellefin kesinlikle karşısında olanlar ise zulmü bizzat yaşayan Zonguldak köylüleridir. Onlar arasında 'Mükellef bir anlamda zorunluydu' görüşüne pek rastlayamazsınız. İnsanları jandarma dipçiği ile ocağa süren zihniyetin gerçekten faşist bir zihniyet olduğuna da şüphe yoktur. Bütün uygulamalar da bunu göstermektedir.

Mükellef döneminin zulmü Zonguldak havalisinin 1950'de Demokrat Parti'ye ve Menderes'e bel bağlamasına yol açmıştır. İhsan Soyak'ın bütün çabalarına rağmen 1946'lardan beri Demokrat Partiye karşı sempatı çığ gibi büyümüştür bölgede. Tek parti tek şef döneminden nefret eden köylüler, yüzlerce kilometreyi karda kışta yayan yürüyerek jandarma zulmüne rağmen Demokrat Partiye oy vermek için gelmişlerdir.

Bu yüzden bölgede hâlâ Menderes'e karşı yaygın bir sempati vardır... İnönü'nün resmine ise hiç bir kahvede rastlayamazsınız.

Mükellef dönemi Zonguldak işçi sınıfının bağrında kapanmakta olan bir yara gibidir, ama maden işçileri bu yarayı hiç bir zaman unutmayacaktır...

YARIN: Ocaklar ve sürüne sürüne üretim

SEYİT ALP'İN ROMANI

ŞAVK

desenler: sevinç altan

ÖZET

Ararat'tan göçmek zorunda kalan koçerler, Osmanlı Dağıstan Beyin elinde bulunan düzlüğe yerleşirler. Düzlük aslında Türkmene aittir. Dağıstan Bey, Kürtleri Türkmene karşı kullanmayı düşünür, Hacı Osman Beyle dostluk kurar. Kendi kızını ona verecektir. Hacı Osman Beyin kızı Kevok'u da kendisi alacaktır. Düğün kurulur. Koçerler büyük tepki duyarlar. Rispi Safo siyah kuşak takar. Kevok'un nişanlısı Memdız öfkelidir. Kendisine yoksul olduğu için varımsız olduğunu sanır. Oysa Kevok Memdız'ı sevmektedir ancak babasına karşı gelemez. Beyin aşiretinde itibarı kalmamıştır. Ve o, Türkmene çoban gitmiştir.

Ve Kevok Osmanlıya gelin gider. Memdız perişandır. Türkmen Beyi Alişar Bey Memdız'ı görmeye gelir. Yardımcı olmak ister. Memdız Osmanlı paşasıyla hesaplaşmaya karar verir.

(68)

Sevinç, içine bir ışık düşürdü Yıldızı parladı Bin köşeli alkım alkımdı

Dağıstan Bey, öğleye yakın konaktan çıktı, tam yürüyecekken, kendilerine doğru çatlatırcasına at koşturan suvariyi görüp bekledi. Atlı geldi önlerinde geme asılıp üzengi boşalttı. Hayvan tere batmıştı. Teri yere damlıyordu. Bey adama şaştı, iki köyün arasını kendi koşmuş gibi yorgun, mecalsizdi.

– Hayrola Osman...

Osman bakışını yere verdi, ayağıyla toprağa şekiller aldırdı. Konuşmadı.

Bey kuşkulandı,

– Kötü bir haber mi getirdin?

– Öyle... Demeye dilim varmaz.

– Neyse söyle... ölen mölen mi var?

– Besiliğe hırsız indi Bey.

– Ne?

– Besiliğe hırsız indi. Bütün küheylanları çalmışlar.

– Hepsini de... Paşa kısrağını, Arap dölünü, Sekban habeşiyi, Abazayı... Hepsini de götürmüşler, öyle mi?

– Öyle Bey!

Bey öfkesinden aklını yitirmeye yakın geldi. Çıt kalmadı, bütün sesler aradan çekildi. Gözleyenler, sakalını çekiştire çekiştire dolanan Osmanlı Paşasını ne edecek diye merakla beklediler. Alnından, bedeninden domur domur terler döküldü.. Buz gibi terler. Dura dura aklı yerini buldu.

Osman'a

– Durma, hemen gidelim, dedi.

Kapıda dolanan Memdız'ı ısrarla süzdü. Kimseyle konuşmadı, atlanıp atını koşturdu. Yaşına göre diri, çevikti. Dört nala kaldırdığı atın rüzgarına durabiliyordu.

Hacı Osman Bey, Kevok'u kolundan çekip içeri geçti.

Memdız, Kevok'un haline bakıp daldı. Dalgınlığı akşama vardı. Aklı "Bu Bey, Kevok'a koca olamaz, bu Bey umarsız, mal gözlüdür, alemi kendi nefsine hizmet ettirdiğinden tabiyatsız bir Beydir" diyordu. Hacı Osman Beyin orada ıssız bir höyük gibi terkedilmesine sevindi. Sevinç, içine bir ışık düşürdü. Işık, ince küçük bir çizgiyken yayılıp gürlendi, canını şavka tuttu. Yıldızı parladı. Bin köşeli alkım alkımdı. Her köşesinde eşi emsali bulunmaz ferahlıklar vardı. Bedeni ağırlığını attı, geriye aklı düşünceleri kaldı... Bir top ışık kaldı geride. Memdız, bin köşeli kocaman bir yıldızken akşam bastırdı. Akşam aydınlığını ucundan kemirmeye başladı. Akşam her köşeyi döndüğünde, aydınlığı eksiliyor, yüzü başka hal alıyordu. Yıldızı bitmeye yakın oldu... Canının ferahlığı da. İçinin şurasında burasında aydınlıktan kırıntılar kaldı. İçi tepeleme karanlık oldu. Gözüne her şey "Sebep" göründü. Dünya çekilmez oldu.

Dışarı çıktı. Yönünü konağa verdi. Yağo, davarı acı sudan getiriyordu. Koma yakın hatıllardaki yeme akışan koyunları bağırarak durdurmaya çalışıyordu. Gök, buzlanmış gibiydi. Sanki, dam boyuna yakın bir yükseklikte alacalı, mavi, gergin, ince bir buz tabakası sallanıyordu dünyanın üstünde. Sıçrasa eliyle dokunabilirdi. Dokunsa çat dağılırdı. Hava bu buz tabakasının ötesinde kalmıştı. Nefes alamadı. Göğsü daraldı "Sebep" dedi.

Ahıra girdi, yemlenmiş atı bir daha yemledi. Sağrısını okşayıp çıktı. Sıkıntısını deflemeye bir ıslık tutturdu. Damın kuytusunu dolandı durdu. Yağo, davarı içeri almıştı. Konağı yanladı, koma yürüdü. Duldada çigara saran Yağo, Memdız'ı görünce hayret kaldı. Yavaşça,

– Memdız hayır mıdır? dedi.

– Hayırdır.

Durgunlaştı, bütün bakışını yüzüne tutan Yağo'ya ne konuşacağını bilemedi. Gözünü kendinden almasını bekledi. Almayınca, yanına sıkışıp oturdu.

– Bir derdin mi vardır?

– Vardır.

– E de, akıl, fikir yordurma bize. Gelmene sebep nedir söyle?

Gülümsedi,

– Yağo ben bu köyün adamı değil miyim?

– Köyün adamısın elbet.

– Niye gelişime bu kadar hayret kalmışsın?

– Memdız, beni alaya alma!

DEVAM EDECEK